

BACHELOROPPGAVE:

TITTEL

MOTIVASJON OG FRIVILLIGHET

En studie av motivasjon og frivillighet blant norsk ungdom.

FORFATTER(E)/KANDIDATNUMMER:

Aleksander Tvinnereim -100933

Vegard Wangen -090998

Dato: 15.5.2013

Sammen drag

Oppgavens tittel:	Motivasjon og frivillighet - En studie av motivasjon og frivillighet blant norsk ungdom	Dato: 15.5.2013
Fagområde:	Økonomi og Ledelse	
Student (er):	Vegard Wangen og Aleksander Tvinnereim	
Veileder:	Anne Grethe Syversen	
Oppdragsgiver:	Lillehammer Youth Olympic Games Organising Committee v/ Kristin Nilseng	
Nøkkelord:	Motivasjon, Frivillighet, Ungdom	
Antall ord:	18391	
Antall vedlegg:	13	
<p>Oppgaven er skrevet med bakgrunn i en henvendelse fra LYOGOC (Lillehammer Youth Olympic Games Organising Committee). Det var ønsket en oppgave som kunne kartlegge hva som motiverer dagens ungdom til å engasjere seg, delta og fortsette med frivillig arbeid. For å svare på disse spørsmålene ble det benyttet en kvantitativ metode med tilhørende spørreskjema. Dette var i all hovedsak basert på det anerkjente internasjonale rammeverket «Volunteer Functions Inventory», og er distribuert gjennom Facebook, intranettet til Høgskolen i Gjøvik, samt til én klasse ved Raufoss Videregående Skole og til én klasse ved Høgskolen i Lillehammer. Utgangspunktet for den gjennomførte analysen har vært svarene til de 252 respondenter som fullførte skjemaet.</p> <p>Resultatene av undersøkelsen viste ikke er noen forskjell i frivillig deltakelse, hverken basert på kjønn eller om høyeste utdanningsnivå var videregående- eller høgscole/universitet. Videre indikerte resultatene at verdier ansees som den viktigste motivasjonsfaktoren, men at det var små forskjeller mellom dem imellom. Basert på denne oppgaven ser det ut til at tidligere deltakelse har en positiv påvirkning på fremtidig deltakelse. Det antydes også at en respondent kan bære preg av å være motivert av flere motiv samtidig, og at tilfredsstillelse av disse behovene er positivt relatert til fremtidig deltakelse.</p>		

Forord

Denne bacheloroppgaven er skrevet som en avsluttende semesteroppgave i økonomi og ledelse ved Høgskolen i Gjøvik. I utgangspunktet var tanken å skrive en oppgave angående Lean-produksjon ved en av de lokale industribedriftene. Da muligheten for å gi et bidrag til Ungdoms-OL på Lillehammer i 2016 bød seg takket vi imidlertid ja umiddelbart. Til tross for at temaet var ukjent, kunne vi ikke si nei til å komme med et bidrag til et så stort arrangement. Oppgaven har vært meget interessant, og vi er enige om at prosessen fra januar til mai ikke har vært preget av umotiverte øyeblikk. Gjennom perioden har vi fått et inngående blikk i temaene motivasjon og frivillighet, og ikke minst blitt gjort oppmerksomme på viktigheten av selvstendig arbeid.

Vi må få lov til å rette en stor takk til Tomas Holmestad, Magne Vikøren og Kristin Nilseng i LYOGOC for muligheten de har gitt oss, og takker med dette for samarbeidet for denne gang.

Videre må vi få rette en spesiell takk til alle respondentene som har deltatt i spørreundersøkelsen. Uten deres deltakelse ville det ikke foreligget noen resultater som ville latt seg analysere, så mye av æren ligger hos dere.

Vi ønsker også å rette en takk til Frode Volden som har bistått oss i analysen av dataene vi har samlet inn.

Sist men absolutt ikke minst vil vi rette en stor takk til vår veileder Anne Grethe Syversen. Til tross for enkelte misforståelser underveis har hun aldri mistet troen på oss, og har vært motiverende og engasjerende hele veien. At resultatet har blitt som det er skyldes i stor grad at hun underveis har gitt konkrete og utfordrende tilbakemeldinger som vi har måttet ta tak i. Vi er deg evig takknemlig for all hjelp!

Med dette ønsker vi å takke for tre fine år her på Høgskolen i Gjøvik. Dette har vært et meget lærerikt studie med gode muligheter for modning og kompetanseøkning. Resultatet av siste semesters innsats følger, og vi ønsker deg god lesning. Takk for oss.

Vegard Wangen

Aleksander Tvinnereim

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	1
Forord.....	2
Innholdsfortegnelse	3
1. Innledning	6
1.1 Bakgrunn for oppgaven	6
Ungdoms-OL (YOG)	6
1.2 Formålet med oppgaven	7
1.3 Problemstilling.....	8
1.3.1 Presentasjon av problemstilling	8
1.4 Avgrensninger og definisjoner	9
2. Teori.....	10
2.1 Motivasjonsteori	10
2.2 Motivasjon og frivillighet.....	11
2.3 En funksjonalistisk tilnærming.....	12
2.3.2 Kognitiv motivasjonsteori.....	15
2.3.3 Endelig valg av teori	16
3. Design-, og Metodevalg.....	16
3.1 Design.....	17
3.2 Metode	18
4. Hypoteser	19
4.1 Hypotesene	20
5. Spørreskjemaet.....	23
5.1 Spørsmålsformulering	23
5.1.2 Målenivå og måleskalaer	24
5.1.3 Pretest av spørreundersøkelsen	25
5.1.4 Fordeler og ulemper ved bruk web-baserte løsninger.....	25
6. Respondentgruppe.....	26
6.1 Bakgrunn for valg av respondenter	27
7. Feilkilder + litt intro.....	27
7.1 Manglende observasjoner	27
7.2 Målefeil.....	28
7.3 Selvrapportering og «sosial ønskverdighet».....	29
8. Datagrunnlag.....	29
8.1 Validitet og reliabilitet.....	29

9.	Resultater	30
9.1	Datarensing	31
9.2	Reliabilitet	32
9.3	Deskriptiv statistikk	33
9.4	Hypotesetesting	36
9.4.1	Teoretisk signifikans og statistisk signifikans:	36
9.4.2	ANOVA	37
9.5	Testing av hypotesene	38
9.5.1	Hypotese 1:	38
9.5.2	Hypotese 2:	39
9.5.3	Hypotese 3:	39
9.5.4	Hypotese 4:	40
9.5.5	Hypotese 5:	41
9.5.6	Hypotese 6:	42
9.5.7	Hypotese 7:	43
9.5.8	Hypotese 8:	44
10.	Diskusjon av hypotesene	45
10.1	Hypotese 1	45
10.2	Hypotese 2 og 3	46
10.3	Hypotese 4	48
10.4	Hypotese 5 og 6	50
10.5	Hypotese 7	52
10.6	Hypotese 8	54
11.	Konklusjon	56
12.	Kildehenvisning	60
	Vedlegg	63

Tabeller:

Tabell 1: (Halvorsen (2008)).....	19
Tabell 2: Reliabilitet.....	32
Tabell 3: Hypotese 1 - Report	38
Tabell 4: Hypotese 1 - ANOVA.....	38
Tabell 5: Hypotese 2 - Report	39
Tabell 6: Hypotese 2 - ANOVA.....	39

Tabell 7: Hypotese 3 - Report	40
Tabell 8: Hypotese 3 - ANOVA.....	40
Tabell 9: Hypotese 4 - Report	40
Tabell 10: Hypotese 4 - ANOVA.....	41
Tabell 11: Hypotese 5 - Report	41
Tabell 12: Hypotese 5 - ANOVA.....	42
Tabell 13: Hypotese 6 - Report	42
Tabell 14: Hypotese 6 - ANOVA.....	43
Tabell 15: Hypotese 7 - Report	43
Tabell 16: Hypotese 7 - ANOVA.....	43
Tabell 17: Hypotese 8 - Oversiktstabell (standardisert).....	44

Figurer:

Figur 1: Fordelingen av menn og kvinner i arbeidsstyrken, etter alder i prosent av personer i alt i hver gruppe". Kilde: SSB.no	8
Figur 2: Vitenskapssirkelen (etter Ringdal 2001:68) (Halvorsen 2008, s. 24)	18
Figur 3: Kjønn	33
Figur 4: Alder	33
Figur 5: Utdanningsnivå.....	34
Figur 6: Tidligere deltakelse.....	35
Figur 7: Fremtidig deltakelse (alle).....	35
Figur 8: Fremtidig deltakelse (deltatt tidligere)	36

1. Innledning

Hensikten med dette kapittelet er å ta for seg hvordan oppgaven ble til og dens formål, samt introdusere oppdragsgiver. Videre gis en presentasjon av problemstillingen, før kapittelet avsluttes med en oversikt over relevante begreper og avgrensninger

1.1 Bakgrunn for oppgaven

Ungdoms-OL 2016 ble offisielt tildelt Lillehammer den 7. desember 2011. Arrangementet skal avvikles over en 10 dagers periode i februar-mars i 2016, og 1100 utøvere fra ca. 70 forskjellige nasjoner vil ta del i arrangementet. Visjonen til IOC er at «ungdomslekene skal inspirere ungdom verden over til å delta i sport og etterleve de olympiske verdier» (Lillehammer 2016 (2013)).

Grunnet begrenset med økonomiske ressurser er det helt essensielt for gjennomføringen av Ungdoms-OL at målet om å rekruttere omlag 2000 frivillige innfris. Med bakgrunn i det uttalte målet om at arrangementet skal være *av, for-, og med ungdom* er det ønsket at ungdom stiller opp som frivillige. Idrettspresidentens utsagn da lekene ble tildelt Lillehammer underbygger dette: - «Vi skal bygge på arven fra 1994. Samtidig skal vi skape en ny arv - en arv bygget av og med ungdom, for ungdom både i Norge og i resten av vinter-verden» (Norges idrettsforbund 2011). For å sørge for at Rognliens visjon blir etterfulgt stiftet kulturdepartementet, Norges Idrettsforbund, og Lillehammer kommune et eget aksjeselskap, «Lillehammer Ungdoms-OLs Organisasjonskomité: LYOGOC. Dette er vår oppdragsgiver.

Ungdoms-OL (YOG)

Ungdoms-OL er et unikt sportsarrangement for ungdom over hele verden. Arrangementet skiller seg ut ved at det integrerer et kultur-, og utdanningsprogram (CEP) i lekene. Ifølge IOC selv skal dette programmet bygge opp om fem forskjellige verdier eller «temaer»: «Olympism, Social Responsibility, Skills Development, Expression and Well-being and Healthy Lifestyles.»

Første gang Ungdoms-OL ble arrangert var i Singapore i 2010 (sommer-OL). Ifølge YOG sine hjemmesider deltok over 3500 atleter i alderen 15-18 år, fordelt på 205 nasjonale olympiske komitéer (Olympic.org (2012)). To år senere ble også de første vinterlekene arrangert i Innsbruck. Begge arrangementene var vellykkede, hvilket førte til at Nanjing (2014) og Lillehammer (2016) har fått æren av bringe OL-fakkelen videre.

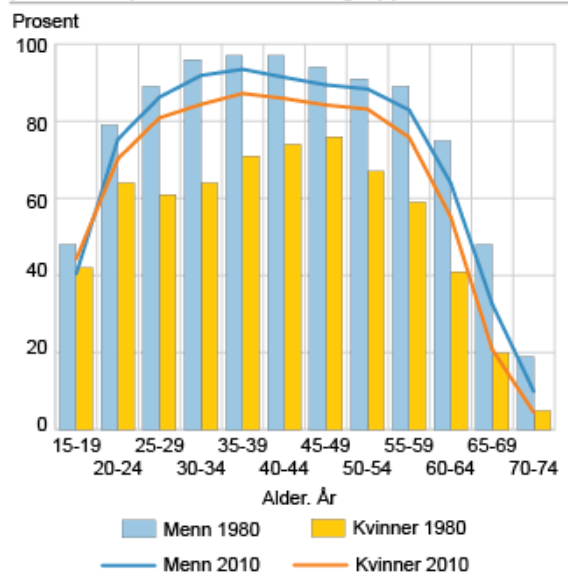
1.2 Formålet med oppgaven

Formålet med oppgaven har vært å kartlegge hva som skal til for at ungdom engasjeres til å delta, samt fortsette som frivillige ved idrettsarrangementer i Norge. Hensikten er å danne et grunnlag for hvordan LYOGOC *kan* rekruttere frivillige til Ungdoms-OL 2016.. Den økende frykten for at den norske *dugnadsånden* skal «dø ut» aktualiserer en kartlegging av ungdoms motivasjon. For selv om frivillig arbeid står sterkt i Norge i et historisk perspektiv, mener mange (inkludert LYOGOC) at det er rom for bekymringer med tanke på fremtiden.

Inntrykket deres er at stadig flere «kjøper seg fri» fra frivillig arbeid enten med gaver eller donasjoner (Wollebæk og Sivesind 2010). Spesielt når det gjelder idrettsarrangementer kan det virke som den eldre generasjonen holder *dugnadsånden* i live (Wollebæk og Sivesind 2010).

En annen grunn til at det er aktuelt med en kartlegging av ungdoms motivasjon for frivillighet, er at mye tyder på at ungdom i Norge enten er opptatt med skole eller jobb. En indikasjon på dette får man ved å se på aldersfordelingen innen arbeidsstyrken. Per november 2012 (sesongjustert) bestod den av 71,3 % av befolkningen mellom 15 og 74 år, og i aldersgruppen 20-29 år var over 80 % av mennene, og over 60 % av kvinnene en del av arbeidsstyrken (SSB (2013)). Videre viser figur 1 at over 40 % av alle mellom 15-19 år var representert i arbeidslivet i 2010. Det er også verdt å merke seg at personene i dette segmentet med stor sannsynlighet også er å finne på videregående skoler, høyskoler/universiteter i Norge (dette kan ikke bekreftes). Uansett vil det med bakgrunn i overnevnte fakta, antas at personer i ungdomssegmentet har en hverdag med flere forpliktelser, enten det er til skole, jobb eller interesseorganisasjoner. Antagelsen støttes også av Aars mfl. (2011) hvor det kommer frem at i overkant av 50 % av all ungdom i Norge var medlem av en organisasjon 2009.

Menn og kvinner i arbeidsstyrken, etter alder i prosent av personer i alt i hver gruppe

Figur 1: Fordelingen av menn og kvinner i arbeidsstyrken, etter alder i prosent av personer i alt i hver gruppe".
Kilde: SSB.no

Oppsummert kan man si at oppgavens formål er å bidra til en vellykket gjennomføring av Ungdoms-OL 2016. I dette ligger det at man lykkes med å rekruttere over 2000 frivillige, noe som igjen kan gi positive ringvirkninger med tanke på frivillig deltakelse blant ungdom.

1.3 Problemstilling

Da det er et stort ønske om at resultatene fra oppgaven kan benyttes i ettertid har det vært veldig viktig at problemstillingen er godt og nøye formulert. Det var derfor en lengre prosess for å komme frem til en problemstilling som både kunne gi nyttige resultater for LYOGOC og samtidig muliggjøre en faglig god oppgave. For å sikre dette ble den endelige problemstillingen utarbeidet i samarbeid mellom oss, vår veileder og vår kontaktperson i LYOGOC.

En felles antagelse om at færre unge bidrar som frivillige enn tidligere gjorde det naturlig stille spørsmål om dette bør sees på som et faresignal med tanke på dugnadsåndens videre eksistens? Hvis dette er tilfellet, hva skal da til for å snu trenden?

1.3.1 Presentasjon av problemstilling

Med utgangspunkt i å besvare spørsmålet ovenfor kom vi frem til at det ikke er nok at problemstillingen tar sikte på å finne ut hva som skal til for at ungdom ønsker å delta som frivillige. Den må også adressere spørsmålet om hva som skal til for at de fortsetter i etterkant. Denne tilnærmingen førte frem til følgende problemstilling:

Hvordan motivere ungdom til å engasjere seg, delta, og fortsette som frivillige under idrettsarrangement i Norge?

Videre er det ikke valgt å utarbeide noen egne delproblemstillinger. I stedet er det valgt å benytte hypoteser til å belyse hovedproblemstillingen. Disse presenteres nærmere i kapittel 4.

1.4 Avgrensninger og definisjoner

Opgavens overordnede tema motivasjon- og frivillighet er for stort og omfattende til at alle aspekter ved det kan dekkes. Det har derfor vært nødvendig å foreta enkelte avgrensninger for å sikre at det ikke «gapes over» for mye. Avgrensningene kommer i all hovedsak frem gjennom defineringer som er foretatt, og i dette avsnittet vil det gis en oversikt over disse.

Den første avgrensningen i oppgaven er relatert til begrepet motivasjon. Dette er et begrep som kan tilnærmes på veldig mange forskjellige måter, og derfor avgrenses oppgaven til og kun se på motivasjon i forbindelse med frivillighet. I kapittel 2 følger en større utgreiing og drøfting av begrepet motivasjon. Videre gjøres en avgrensning med tanke på hva slags frivillighet oppgaven skal si noe om. Frivillighet er i likhet med motivasjon, et begrep som kan forstås på ulike måter. Én måte å dele begrepet inn på er mellom spontan-, og planlagt frivillighet (Clary mfl. 1998). Clary mfl. (1998) definerer spontan frivillighet som den type frivillighet som oppstår ved uforutsette hendelser. Dette kan for eksempel være at man kommer over en trafikkulykke og hjelper de involverte. Planlagt frivillighet er derimot det vi anser som mer tradisjonell frivillighet. Et godt eksempel kan være å jobbe på et suppekjøkken. Det fascinerende med denne formen for frivillighet er at man i slike situasjoner har satt av tid- og krefter til hjelpe fremmede personer. Siden det frivillige engasjementet ved Ungdoms-OL 2016 er planlagt frivillighet, vil oppgaven kun ta sikte på å si noe om dette. I forlengelsen av dette er frivillighet definert på følgende måte:

Frivillig arbeid utføres for andre enn familie og nære venner, uten at det mottas vanlig lønn. Det skal være planlagt, i den forstand at den frivillige bevisst har satt av tid-, og krefter til å bedrive aktiviteten. Arbeidet anses som ulønnet selv om en viss godtgjørelse for utgifter eller en indre symbolsk betaling erverves. Vanlig medlemsaktivitet som deltakelse i trening, øvelser, medlemsmøter og lignende medregnes ikke (Wollebæk og Sivesind 2010).

Den siste store avgrensningen dreier seg om populasjonen oppgaven ser nærmere på. Ut ifra problemstillingen kommer det frem at dette er ungdom. Da vi ikke har ressurser til å måle motivasjon hos all ungdom, er det nødvendig med en nærmere presisering av hva som menes

med begrepet. Avgrensningen er gjort med tanke på variabelen alder, og ungdom defineres som personer mellom 16 og 30 år. Dette samsvarer med LYOGOC og IOC sin bestemmelse.

Da oppgaven har til hensikt å undersøke hvordan man kan engasjere dagens ungdom til å drive frivillig arbeid, vil det være naturlig å se om det foreligger noen tidligere forskning på området. For å få en dypere innsikt i dagens situasjon, samt ulike motivasjonsteorier er det foretatt et litteratursøk, og resultatene av søket følger i neste kapittel.

2. Teori

Formålet med dette kapittelet er å gi leseren et bedre, teoretisk grunnlag for å forstå oppgaven. Innledningsvis vil det derfor gjøres en gjennomgang av motivasjonsteori på et overordnet nivå, etterfulgt av en nærmere utgreiing rundt motivasjon og frivillighet. Til slutt presenteres, og forklares den valgte tilnærmingen for oppgaven.

2.1 Motivasjonsteori

Motivasjon kan defineres som «de biologiske, psykologiske og sosiale faktorene som aktiverer, gir retning til og opprettholder atferd i ulike grader av intensitet for å oppnå et mål» (Kaufmann og Kaufmann 2009, s. 93). Med andre ord kan motivasjon sies å være grunnen til at vi handler. I motivasjonslitteraturen finnes det fire forskjellige tilnærminger, hvor alle har formål om å forklare hva som påvirker individers atferd (Kaufmann og Kaufmann 2009). Behovsteoriene hevder atferden er et resultat av grunnleggende behov mennesket har, og at disse kan forklare handlinger. Maslow sin behovspyramide er nok den mest kjente teorien innenfor denne tilnærmingen. De kognitive teoriene har en annen forklaring på hva som skaper motivert atferd, og ifølge disse er atferden sterkt preget av rasjonelle valg. Sentralt her er blant annet forventningene om måloppnåelse, belønning og egen ytelse, og dette hevdes å skape motivert atferd. (Kaufmann og Kaufmann 2009).

Ifølge Kaufmann og Kaufmann (2009) finnes det også et synspunkt hvor man er mer opptatt av det sosiale aspektet ved en jobbsituasjon når motivasjon skal forklares. I disse sosiale teoriene argumenteres det for at forholdet med kollegene er den viktigste motivasjonskilden. Teorien om prosedyrereffektivitet er en av de mest fremtredende her. Den siste tilnærmingen er jobbkarakteristika-modellene, hvor individers motivasjon sees på som et resultat av egenskapene ved jobben (Kaufmann og Kaufmann 2009). Et av de mest anerkjente bidragene her, i tillegg til Einar Thorsruds jobb-behov er Hertzberg sin tofaktorteori (Kaufmann og Kaufmann 2009).

Innenfor motivasjonspsykologien kan man i tillegg se tydelige eksempler på funksjonalistisk inspirerte studier (Kaufmann og Kaufmann 2009). Dette er studier hvor man «arbeider ut fra relativt avgrensede modeller for spesielle avsnitt av de fenomenene som er av interesse» (Kaufmann og Kaufmann 2009, s. 17).

Av tilnærmingene nevnt ovenfor er det kognitiv motivasjonsteori og funksjonalistisk inspirerte studier det er aktuelt å basere oppgaven på. Disse har en del likheter og forskjeller ved seg. For å gi en bedre forståelse av det endelige valget vil de to tilnærmingene gjennomgå mot slutten av kapitlet. Før dette sees det imidlertid litt nærmere på et knippe norske bidrag på området motivasjon- og frivillighet.

2.2 Motivasjon og frivillighet

Mye av forskningen på den frivillige sektoren i Norge virker å være en konsekvens av etableringen av «Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor». Dette er et samarbeid mellom Institutt for samfunnsforskning og Rokkansenteret/UiB, med blant annet formål om å; «styrke utviklingen av kunnskap om frivillig sektors betydning i samfunnet, og bidra til å videreutvikle den statlige frivillighetspolitikken og styrke frivillig sektor gjennom økt forskningsbasert kunnskap» (Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor (2008). I denne sammenhengen kan det vises til Wollebæk og Sivesind (2010) sin omfattende rapport «Fra folkebevegelse til filantropi». Formålet med denne var å gi en oversikt over frivillig sektors nåtilstand, samt å undersøke endringer i motivasjon blant frivillige og holdninger til sentrale sider ved norsk organisasjonsliv (Wollebæk og Sivesind 2010).

Et av de interessante, og muligens bekymringsverdige utviklingene Wollebæk og Sivesind (2010) kaster lys over er norsk ungdoms sviktendene engasjement når det gjelder frivillig arbeid. Rapporten søker å gi svar på om dette er noe som gjelder all ungdom, eller om det kun gjelder bestemte grupper. Rapporten ser blant annet nærmere på om frivillig deltakelse er relatert til utdanningsnivå eller kjønn.

I motsetning til de aller fleste rapporter skrevet i Norge, som har til hensikt å kartlegge den frivillige sektoren, tar Wollebæk og Sivesind (2010) for seg temaet motivasjon. Rapporten deres bygger på tre ulike klassifiseringer av motivasjon med tanke på frivillig arbeid; 1) instrumentelle-, 2) ekspressive-, og 3) saksorienterte motiver (Wollebæk og Sivesind 2010). Med dette menes det at det frivillige arbeidet kan være motivert av muligheten til å: 1) Heve ens egen humane og sosiale kapital. 2) Bruke frivillighet til å styrke eget emosjonelt velvære. 3) Bidra til saken i seg selv, ikke på grunn av innsatsens biprodukter (Wollebæk og Sivesind

2010). De overnevnte dimensjonene ble identifisert ved hjelp av en eksplorerende faktoranalyse av 10 ulike begrunnelser for å gjøre frivillig arbeid (Wollebæk og Sivesind 2010). En slik inndeling har klare likheter til Clary mfl. (1998) sin forskning på motivasjon og frivillighet, hvilket gjør det interessant å se nærmere på tilnærmingene. En systematisk gjennomgang viser at forskjellen i all hovedsak er knyttet til hvor detaljert klassifiseringen av motivasjon er.

I listen nedenfor er de 10 påstandene Wollebæk og Sivesind (2010) baserer sin klassifikasjon på sett opp imot Clary mfl. (1998) sin forskning (Clary mfl. (1998) i parentes). Med utgangspunkt i dette antas Clary mfl. (1998) å tilby en dypere analyse av motivasjon. Dette kan illustreres ved å benytte indeksen for instrumentelle motiver som eksempel. Clary mfl. (1998) deler dette inn i ytterligere to dimensjoner; understanding og career. En slik klassifisering viser at det eksisterer betydelige forskjeller i motivasjonstype. Konsekvensen av gjennomgangen er at Wollebæk og Sivesind (2010) sin klassifisering av motivasjon, ikke blir benyttet videre. I stedet sees det nærmere på Clary mfl. (1998) sin tilnærming til motivasjon.

Instrumentelle:

Det er bra å ha en attest på at man har jobbet som frivillig (career).

Jeg kan få kontakter som kan hjelpe meg i arbeidslivet (career).

Jeg kan lære mer om det jeg arbeider for (understanding).

Som frivillig lærer jeg noe gjennom praktisk erfaring (understanding)

Ekspressive:

Jeg føler meg betydningsfull når jeg arbeider frivillig (enhancement).

Folk som står meg nær har oppfordret meg til å arbeide frivillig (social).

Som frivillig blir jeg mer fornøyd med meg selv (enhancement).

Jeg har venner som arbeider som frivillig (social).

Saksorienterte:

Jeg føler et sosialt press for å delta (social).

Jeg kan gjøre noe konkret for saker som opptar meg (values).

2.3 En funksjonalistisk tilnærming

I funksjonalismen som psykologisk retning er det ifølge Clary mfl. (1998) et viktig prinsipp at forskjellige personer kan og vil utføre en gitt aktivitet for å tilfredsstille forskjellige

psykologiske funksjoner. Hvilke typer aktiviteter et individ utfører avhenger altså av hva individet ønsker å oppnå. I en funksjonell analyse av frivillighet er selve kjernen at frivillige handlinger som synes å være ganske like på overflaten, kan gjenspeile betydelig forskjell i underliggende motivasjonsprosesser (Clary mfl. 1998).

Forskningen til Clary mfl. (1998) tar utgangspunkt i de klassiske atferdsteoriene til Katz (1960) og Smith mfl. (1956), hvilket betyr at en funksjonalistisk tilnærming er benyttet. Hensikten er at en slik tilnærming kan klargjøre det komplekse motivasjonsgrunnlaget tilknyttet frivillige handlinger (Clary mfl. 1998). Gjennom forskningen sin identifiserte Clary mfl. (1998) seks motivasjonsfunksjoner frivillige handlinger potensielt kan tilfredsstillere. For å operasjonalisere disse utviklet de rammeverket «Volunteer Functions inventory» (VFI) – et resultat av en bearbeiding av de klassiske teoriene til Katz (1960) og Smith mfl. (1956) om atferd (Clary mfl. 1998). Målet er at man, ved å benytte VFI, kan besvare to fundamentale spørsmål: Hvorfor velger noen å delta som frivillige? Og hvorfor deltar man på nytt i ettertid (Clary mfl. 1998)? Ved å stille disse spørsmålene adresseres nettopp de grunnleggende målene ved mye motivasjonsteori, nemlig å forstå de prosessene som initierer, styrer og opprettholder handling (Clary mfl. 1998).

Kort forklart er VFI et skjema bestående av 30 påstander, fordelt på seks forskjellige motivasjonsfunksjoner. Bakgrunnen for dette er at det ikke er tilstrekkelig med én variabel for å måle en verdi. Hver av de seks funksjonene dekkes derfor av fem påstander, hvor hver påstand reflekterer et aspekt ved den gitte funksjonen. Hensikten med motivasjonsfunksjonene er å dekke de psykologiske-, og – sosiale behovene frivillig deltakelse antas å ha potensial til å tilfredsstillere (Clary mfl. 1998). I den påfølgende delen av oppgaven presenteres de ulike funksjonene: «Values» (verdier), «understanding» (forståelse), «social» (sosial), «career» (karriere), «protective» (ego-beskyttende) og «enhancement» (ego-forsterking). For en nærmere forklaring-, og begrunnelse på hvorfor VFI inkluderer akkurat seks funksjoner henvises det til Clary mfl. (1998).

Verdier

Den første funksjonen sees i sammenheng med Katz (1960) «value expressive functions» og bygger på prinsippet om humanisme og altruisme. Et eksempel på denne type motiv er at man synes det er viktig å hjelpe andre.

Forståelse

Den andre funksjonen setter muligheten for læring og personlig utvikling i sentrum (Clary mfl. 1998). Sett opp mot Katz (1960) sine funksjoner er det, ifølge Clary mfl. (1998), hans «knowledge function» denne funksjonen kan relateres til. Ønsket om å lære noe om saken man jobber for, eller tilegne seg nye evner karakteriserer personer drevet av dette motivet. Funksjonens viktighet for frivillig deltakelse har blant annet blitt eksemplifisert gjennom Benjamin Gidron sin studie «Volunteer work and its rewards» fra 1978 (Clary mfl. 1998). Her viste det seg at en stor andel av de frivillige innenfor helseinstitusjonene forventet å få en belønning i form av personlig utvikling og læring (Clary mfl. 1998).

Sosial

Den tredje funksjonen relaterer frivillig arbeid til en persons forhold til andre mennesker. Motivet for deltakelse kan være et ønske om aksept i nærsamfunnet, eller å styrke eget sosialt nettverk (Clary mfl. 1998). Sett opp mot de tidligere teoriene til Katz og Smith mfl. er det tydelig Smith mfl. (1956) sin «social adjustive function» denne er relatert til (Clary mfl. 1998)

Karriere

Motivene for å drive med frivillig arbeid innenfor denne funksjonen er karrierebaserte. Det kan forklares med at motivet for å gjøre frivillig arbeid er å forberede seg for en ny karriere, eller å opprettholde jobbrelevante ferdigheter (Clary mfl. 1998). Karrierefunksjonen er relatert til Katz (1960) «utilitarian function» (Clary mfl. 1998).

Beskyttende

Ifølge Clary mfl. (1998) er denne funksjonen relatert til Katz (1960) sin «ego-defensive function». Motivasjonen sentrerer altså rundt det å beskytte egoet fra negative trekk ved seg selv. Hva angår frivillig arbeid, kan dette bidra til; å redusere skyld over å være mer heldig enn andre, eller å håndtere ens egne personlige problemer (Clary mfl. 1998).

Forsterkende

Den siste funksjonen det antas at frivillig arbeid kan fylle, er behovet for å la egoet vokse og utvikle seg (Clary mfl. 1998). Ifølge Clary mfl (1998) skyldes utviklingen av denne funksjonen indikasjoner om at det er mer ved egoet, og dets påvirkning på atferden vår, enn beskyttende prosesser. Eksempelvis kan man gjøre frivillig arbeid for å øke egen selvtillit eller lignende.

2.3.2 Kognitiv motivasjonsteori

Innenfor den kognitive motivasjonsteorien er Ryan og Deci sitt arbeid med den kognitive evalueringsteorien (CET) sentralt. Nedenfor presenteres deres vedrørende motivasjon som et alternativ til den funksjonalistiske tilnærmingen.

Indre og ytre motivasjon

Motivasjon betegnes som grunnen til at man velger å utføre en aktivitet. Med en slik forståelse er det klart at å se på indre motivasjon hos individet isolert ikke gir en helhetlig forståelse. Indre motivasjon må med andre ord eksistere i forholdet mellom individer og aktiviteter (Ryan og Deci 2000). Dette har ført til forskjellige definisjoner av indre motivasjon. «Noen definerer det i form av oppgavens evne til å være interessant, mens andre viser til tilfredsstillelsen en person får gjennom indre motivert oppgaveengasjement» (Ryan og Deci 2000, s. 56). I denne oppgaven er det valgt å definere indre motiverte aktiviteter som aktiviteter hvor «kilden til motivasjon ligger i selve utførelsen av arbeidet» (Kaufmann og Kaufmann 2009, s. 103).

Kontrasten til indre motiverte aktiviteter er aktiviteter gjort for å oppnå bestemte konsekvenser eller utfall (Ryan og Deci 2000). Ryan og Deci (2000) omtaler dette som ytre motiverte aktiviteter. I følge selvbestemmelsesteorien er det stor variasjon med tanke på graden av autonomi når det gjelder ytre motivasjon. Et eksempel som illustrerer dette er to elever som begge gjør leksene sine. Den ene gjør det for å unngå sanksjoner fra foreldrene, mens den andre gjør det fordi det anses som med tanke på fremtidige karriereplaner (Ryan og Deci 2000). I avsnittet nedenfor gis en presentasjon av ytre motivasjon ut i fra graden av autonomi.

Den minst autonome formen for ytre motivasjon er ytre regulering, hvilket betegnes som tilfeller hvor grunnlaget for handling er tilfredsstillelse av et ytre krav (Ryan og Deci 2000). Utfører man derimot aktiviteter for å få aksept, enten av seg selv eller andre, er motivasjonsgrunnlaget en form for intern regulering (Ryan og Deci 2000). Et klassisk eksempel på intern regulering er å utføre handlinger for å styrke egen selvtillit («ego involvement») (Ryan og Deci 2000). De to motivasjonstypene ovenfor kjennetegnes ved at personen som utfører handlingen ikke klarer å identifisere seg med det han gjør (Ryan og Deci 2000). Hvis en slik identifikasjon finner sted løftes motivasjonsgrunnlaget opp til å bli mer autonomt (selvbestemt) (Ryan og Deci 2000). Handlingene blir da sett på som en viktig del av et større mål, og individet aksepterer derfor reguleringen som sin egen (Ryan og Deci

2000). Den mest autonome formen for ytre motivasjon er ifølge Deci og Ryan (2000) integrert regulering. En slik form for ytre motivasjon kan forekomme om reguleringene blir kongruente med individets verdier og behov (Ryan og Deci 2000). Videre kan et slikt motivasjonsgrunnlag lett mistolkes for å være indre motivasjon. En litt grundigere analyse avslører allikevel at det fremdeles er snakk om ytre motivasjon, da handlingene utføres på grunn av den antatte instrumentelle verdien til konsekvensene ved atferden (Ryan og Deci 2000). En person som velger å utføre en aktivitet (frivillig arbeid), ikke fordi det gir glede, men på grunn av de eksterne konsekvensene er per definisjon ytre motivert (Ryan og Deci 2000).

Forskjellen på indre og ytre motivasjon, samt forskningen til Clary mfl. (1998), viser at motivasjon ikke bare er et spørsmål om man beveger seg eller ikke. Det er også et spørsmål om hvorfor man i det hele tatt beveger seg.

2.3.3 Endelig valg av teori

Gjennomgangen av de to tilnærmingene avslører at det eksisterer likheter og ulikheter dem imellom. En viktig likhet er at begge tilnærmingene åpner for at én og samme handling kan utføres av forskjellige årsaker, fordi vi som mennesker søker å tilfredsstille ulike behov. Eksempelvis kan påstanden «Jeg kan skaffe meg nye kontakter som kan hjelpe meg senere» klassifiseres som ytre motivert (Ryan og Deci), og som en karrierefunksjon (Clary mfl.).

Videre i oppgaven er det besluttet å benytte én av disse tilnærmingene. Dette er gjort for å unngå nyanseringer og modifikasjoner som kan komplisere dataanalyseringen. Med bakgrunn i drøftingen i kapittel 2 er det valgt å benytte den funksjonalistiske tilnærmingen videre i oppgaven.

For å teste denne teorien gjennom egen forskning er det nødvendig å være klar over hvilken fremgangsmåte det ønskes å følge. Hvilken fremgangsmåte som er valgt i denne studien kommer frem av kapittel 3.

3. Design-, og Metodevalg

I dette kapittelet vil valgene man står ovenfor vedrørende design og metode fremstilles. De ulike tilnærmingene vil presenteres, og videre følger en forklaring og begrunnelse for valgene som er tatt.

3.1 Design

«Undersøkelsens design innebærer en beskrivelse av hvordan hele analyseprosessen skal legges opp for at man skal kunne løse den aktuelle oppgaven» (Gripsrud, Olsson og Silkoset 2010, s. 38). Vanligvis opereres det med tre typer design; eksplorativt (utforskende), deskriptivt (beskrivende) og kausalt (årsak-virkning) (Gripsrud, Olsson og Silkoset 2010).

Eksplorativt design handler om å skaffe grunnleggende forståelse av hva temaet dreier seg om, og er mest hensiktsmessig dersom man har liten, eller ingen erfaring på området (Gripsrud, Olsson og Silkoset 2010). Deskriptivt design har til formål å kartlegge situasjonen på et bestemt område, når det gjelder én variabel eller sammenhengen mellom flere (Gripsrud, Olsson og Silkoset 2010). I denne oppgaven vil det si at det forsøkes å vise og til dels forklare at det er en sammenheng mellom frivillighet (avhengig variabel) og ulike typer motivasjonsbehov (uavhengig variabel). Den siste formen for design har til formål å forklare ulike årsaksforklaringer og er såkalt kausalt design.

Oppgaven baserer seg på et deskriptivt design, og valget er tatt med utgangspunkt i de tre faktorene Gripsrud, Olsson og Silkoset (2010) skriver man må ta hensyn til. Den første faktoren er «erfaring fra saksområdet» - Oppgaven tar for seg to problemområder; motivasjon og frivillighet. I relasjon til dette kan erfaringen vår fra saksområdet ansees som splittet. På den ene siden har vi, som ledelse-, og økonomistudenter en grunnleggende forståelse av motivasjon, og kjenner til mye av teorien innenfor dette området. På den annen side er frivillighet et saksområde hvor vi hadde liten erfaring fra før. Dette kan sees i sammenheng med den andre faktoren Gripsrud, Olsson og Silkoset (2010) viser til; «kjennskap til teoretiske studier som identifiserer relevante variabler». Grunnet de begrensede kunnskapene om frivillighet, eksisterte det ikke mye kjennskap til teoretiske studier på området. Det var derfor nødvendig å benytte mye tid i startfasen på litteratursøking for å øke kunnskapsnivået. Etter denne prosessen mener vi kjennskapen til ulike teoretiske studier er god nok til å forsvare et deskriptivt design. Til slutt hevder Gripsrud, Olsson og Silkoset (2010) at man også må ta hensyn til «ambisjonsnivået med hensyn til å identifisere sammenhenger mellom variabler» – Målet med oppgaven er å kartlegge sammenhengen mellom ulike variabler og påstå at det foreligger samvariasjon.

I tillegg til de tre faktorene som kommer frem av faglitteraturen, har også begrensede økonomiske- og tidsressurser lagt visse føringer for det endelige valget. Til slutt argumenteres

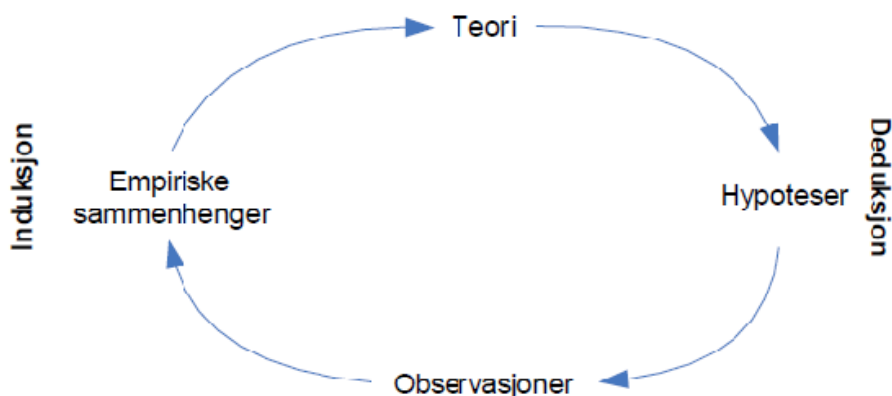
det for at et deskriptivt design er et naturlig da dette assosieres med store, representative utvalg.

Kort oppsummert sier valget av design noe om «hvilke typer data som trengs, hvordan disse dataene skal skaffes til veie, og hvordan de skal analysere» (Gripsrud, Olsson og Silkoset 2010, s. 38). Designet legger med andre ord sterke føringer for den videre prosessen. Det vil for eksempel være sentralt å fastsette hvilke datakilder som skal benyttes; primær-, eller sekundærdata. Henholdsvis er dette data man samler inn selv, og data samlet inn av andre med andre formål (Gripsrud, Olsson og Silkoset 2010). I denne studien er det valgt å samle inn data selv (primærdata). Videre kan slik data hentes inn enten kvalitativt eller kvantitativt (Gripsrud, Olsson og Silkoset 2010). Dette bringer oss inn på valg av metode.

3.2 Metode

Metode omtales av Halvorsen (2008) som «... den håndverksmessige siden av vitenskapelig virksomhet, eller mer presist læren om de verktøy en kan benytte for å samle inn informasjon» (Halvorsen 2008, s. 20). Videre kan begrepet brytes ned i induktiv og hypotetisk-deduktiv metode, samt kvalitativ- og kvantitativ metode (Halvorsen 2008). Det er denne nedbrytningen oppgaven baseres på videre.

Om det velges kvalitativ- eller kvantitativ metode avgjøres ifølge Halvorsen (2008) ut fra flere forhold. I den kommende drøftingen gjennomgås de tre forholdene som har vært avgjørende for denne studiens tilnærming. Det første forholdet man må ta hensyn til er valget mellom induktiv- og hypotetisk-deduktiv metode (Halvorsen 2008). Forskjellen på de to kan illustreres ved hjelp av vitenskapssirkelen.

Figur 2: Vitenskapssirkelen (etter Ringdal 2001:68) (Halvorsen 2008, s. 24)

Som det kan sees av figuren over vil en deduktiv metode basere seg på- og teste tidligere forskning

gjennom ulike hypoteser (deskriptivt design) (Halvorsen 2008). I tillegg viser figuren at den induktive metoden tar utgangspunkt i en idé eller observasjon (eksplorativt design) (Halvorsen 2008). Med utgangspunkt i vitenskapssirkelen argumenteres det for en deduktiv tilnærming. Grunnen er at oppgaven tar utgangspunkt i tidligere forskning. I tillegg er formuleringen av problemstillingen av vesentlig karakter. Problemstillingen oppgaven har til hensikt å svare på er både klar og presis, hvilket tilsier kvantitativ metode. Det tredje forholdet Halvorsen (2008) peker på er formålet med undersøkelsen. Med bakgrunn i at oppgaven tar sikte på å undersøke det gjennomsnittlige og representative for et segment, vil en kvantitativ metode være riktig tilnæringsmåte (Halvorsen 2008). Hovedskillene mellom kvalitativ- og kvantitativ metode kan oppsummeres ved hjelp av tabell 1.

Kvalitativ metode	Kvantitativ metode
Gir mange opplysninger om få objekter	Gir få opplysninger om mange objekter
Resultatene kan beskrives med tekst	Resultatene kan beskrives med tall
Kan gi informasjon om det særegne og unike	Kan gi informasjon om det gjennomsnittlige eller representative

Tabell 1: (Halvorsen (2008))

Av tabellen-, og resonnementet over kommer det frem at en kvantitativ metode vil være mest hensiktsmessig. Det sterkeste argumentet for å benytte kvantitativ metode er at denne tilnærmingen tar sikte på å gi informasjon om det gjennomsnittlige eller representative ved et segment. Kort oppsummert kan oppgaven sies å basere seg på et deskriptivt design, med det formål å samle inn kvantitative data. Dette gjøres gjennom en hypotetisk-deduktiv tilnærming.

Etter en gjennomgang av design-, og metodetilnærming vil det neste steget i prosessen være å se nærmere inn på *hva* oppgaven ønsker å finne ut. Som det kom frem i avsnitt 1.3.1 tar ikke oppgaven for seg noen egne delproblemstillinger, men velger heller å teste hovedproblemstillingen gjennom et utvalg av hypoteser. Disse følger i neste kapittel.

4. Hypoteser

Hypotesene oppgaven tar sikte på å teste ut, er som tidligere nevnt i all hovedsak basert på den tidligere forskningen til Clary mfl. (1998) samt Wollebæk og Sivesind (2010). Denne forskningen tar henholdsvis for seg ulike motivasjonsdimensjoner vedrørende frivillighet,

samt frivillighet i Norge. De ulike hypotesene med tilhørende teori introduseres i det følgende avsnittet.

4.1 Hypotesene

Det norske samfunnets utvikling har ført til at dagens generasjon har helt andre levevilkår enn tidligere. Wollebæk og Sivesind (2010 s. 35) viser blant annet til en «bedre helse, lavere pensjonsalder og høyere utdanning». Rapporten «Fra folkebevegelse til filantropi» viser til et sviktende engasjement blant unge menn når det gjelder frivillig innsats. Utviklingen er ikke gjeldende hos kvinner (Wollebæk og Sivesind 2010). Dette leder frem til følgende hypotese:

1) H1: Unge menn er mindre delaktige som frivillige enn unge kvinner

- *Her vil det vises at unge menn i mindre grad enn unge kvinner har deltatt tidligere. Hvis hypotesen stemmer vil det være signifikante forskjeller mellom de to gruppene.*

I tillegg hevder Wollebæk og Sivesind (2010) at det er klare tendenser i hvilke unge menn som deltar som frivillige; unge menn uten videregående utdanning faller vekk. Det foreligger imidlertid ikke resultater som viser forskjeller mellom videregående skole og høyskole/universitet. Vi mener dette åpner opp for å stille spørsmålsteget ved om det ikke også er signifikante forskjeller mellom de med videregående utdanning og de med høyskole/universitetsutdannelse. Dette leder frem til følgende hypoteser:

2) H1: Deltakelse som frivillig blant unge menn påvirkes ikke av om høyeste utdanningsnivå er videregående skole eller høyskole/universitet

- *I dette tilfellet er det slik at det gjerne ønskes å utfordre den tidligere forskningen. Siden alternativhypotesen representerer teorien vil det interessante være om denne forkastes og nullhypotesen beholdes.*

Grunnlaget for den neste hypotesen er at det kan være spennende å videreføre forskningen rundt utdanning og tidligere deltakelse. Hypotesen søker derfor å teste om også «sannsynligheten for fremtidig deltakelse» påvirkes av utdanningsnivået:

3) H1: Sannsynlighet for fremtidig deltakelse blant unge menn påvirkes ikke av om høyeste utdanningsnivå er videregående skole eller høyskole/universitet.

- *Formålet med hypotesen er i likhet med den foregående å utfordre den tidligere forskningen. Hvis den tidligere forskningen er gyldig vil det også i dette tilfellet være alternativhypotesen som forkastes.*

Forskningsartikkelen «The «Mandatory Volunteerism» on Intentions to Volunteer» av Stukas mfl. (1999) bygger på de seks studiene som presenteres i Clary mfl. (1998). I artikkelen hevder Stukas mfl. (1999) at graden av eksternt press man påfører en person, for å utføre en aktivitet, påvirker sannsynligheten for gjentakelse av aktiviteten. Dette leder frem til antakelsen om at de som i størst grad ønsker å delta på nytt i fremtiden, ikke ble utsatt for eksternt press forrige gang de deltok. Gjennom vår undersøkelse vil vi derimot forsøke å vise at tidligere deltakelse, uavhengig av grunnlaget (det vil si om det skyldes eksternt press eller ikke), påvirker sannsynligheten for fremtidig deltakelse i en positiv retning. Med bakgrunn i dette har følgende hypotese blitt utarbeidet:

4) H1: Sannsynlighet for fremtidig deltakelse blant ungdom påvirkes positivt av tidligere deltakelse.

- *Her ønskes det å vise at de som har deltatt tidligere, også har større sannsynlighet for å delta som frivillig i fremtiden.*

I tillegg til å avdekke at fremtidig deltakelse varierte ut i fra individets grunnlag, søkte Clary mfl. (1998) å finne ut hva som var den viktigste grunnen til deltakelse i utgangspunktet. Resultatene viste at *verdier*, etterfulgt av *forståelse* og *forsterkende* gjennomgående ble vurdert som viktigst, av alle segmentene.

Med basis i dette ønskes det å undersøke om frivillig deltakelse også er positivt relatert til at frivillighet sees på som en mulighet til å tilfredsstille *verdibehovene*. For å muliggjøre dette er følgende hypotese utarbeidet:

5) H1: Deltakelse blant ungdom er positivt relatert til ønske om å oppfylle verdirelaterte behov gjennom frivillighet.

- *Denne hypotesen søker å vise at det er en positiv sammenheng mellom frivillig deltakelse og vurderingen av de verdirelaterte behovene. Hvis hypotesen stemmer vil ungdom som skårer høyt på verdivariabelen i større grad enn de som skårer lavt, ha deltatt tidligere.*

Videre er det slik at motivene som ligger til grunn for opprinnelig engasjement også er sentrale for å opprettholde det (Clary mfl. 1998). I forlengelsen av dette mener vi det kan være interessant å se hvordan sannsynlighet for fremtidig deltakelse påvirkes av om man ønsker å tilfredsstille verdirelaterte behov gjennom frivillig. Dette gir følgende hypotese:

6) H1: Sannsynlighet for fremtidig deltakelse blant ungdom påvirkes positivt av at individet søker mot å oppfylle verdirelaterte behov gjennom frivillighet.

- Her vil det vises at det også er en positiv sammenheng mellom sannsynlighet for fremtidig deltakelse og vurderingen av de verdirelaterte behovene. Hvis hypotesen stemmer vil ungdom som gir verdivariabelen en høy skåre i større grad enn de som gir en lav, også har høyere «sannsynlighet for fremtidig deltakelse».

Debatten rundt hva som får noen til å hjelpe andre har pågått lenge, og ifølge Clary mfl. (1998) kan det være flere årsaker til at én og samme person velger å delta. En person kan for eksempel delta som frivillig for å knytte kontakter som senere kan være nyttige i arbeidslivet, mens en annen person kan delta fordi han ønsker å hjelpe andre. Disse to motivene er forskjellige om man ser på grad av altruisme vs. egoisme (Clary mfl. 1998).

Med utgangspunkt i dette vil det være interessant å undersøke om det faktisk er slik at én og samme person kan være drevet av *både* altruistiske og egoistiske behov samtidig. Ut i fra dette formuleres følgende hypotese:

7) H1: Én frivillig deltaker kan ha både altruistiske-, og egoistiske motiver.

- Her ønskes det å vise at én og samme person kan delta som frivillig av ulike årsaker.

Rapporten «understanding and assessing the motivations of volunteers» av Clary mfl (1998) tar som nevnt for seg seks ulike studier. To av disse studiene ligger til grunn for teorien om at personer som opplever at erfaringene fra frivillig deltakelse samsvarer med behovene som lå til grunn, sitter igjen med en god erfaring. I forlengelsen av dette hevder teorien at disse personene vil ha større intensjoner om å delta som frivillige enn de som ikke opplevde et samsvar. Dette leder frem til følgende hypotese:

8) H1: Sannsynlighet for fremtidig deltakelse er positivt relatert til tilfredsstillelse av ett eller flere motivasjonsbehov.

- Hypotesen vil vise at personer som har opplevd å få sine behov tilfredsstilt gjennom frivillighet, i større grad enn andre ønsker å delta på nytt. Dersom dette stemmer fremheves viktigheten av at organisasjoner øker sin bevissthet med tanke på det å tilpasse de frivillige oppgavene i forhold til de ønskede målgruppene.

I det foregående kapittelet er de ulike hypotesene beskrevet. Da oppgaven ønsker å si noe om det gjennomsnittlige og representative, er det nødvendig med en tilnæringsmåte som gjør

informasjonsinnsamlingen minst mulig ressurskrevende for oss som analytikere. Resultatet av valget vil bli gjort rede for i kapittel 5.

5. Spørreskjemaet

I dette kapittelet vil først de ulike valgene vedrørende utarbeidelse av spørreskjemaet diskuteres. Videre tas det sikte på å forklare valg av spørsmålsformuleringen, målenivået samt hvorfor det ikke ble gjennomført noen pretest. Til slutt drøftes fordeler og ulemper vedrørende valg av distribusjonsmetode.

Ved kvantitativ metode er det ifølge Halvorsen (2008) vanlig å benytte spørreskjema. Et slikt skjema er standardisert, hvilket vil si at alle respondentene foretar én og samme undersøkelse (Halvorsen 2008). Vanligvis skjer dette per telefon, ansikt til ansikt, eller over internett (Halvorsen 2008). Argumentet for å benytte et spørreskjema i forbindelse med denne oppgaven er muligheten for å nå en stor og representativ respondentgruppe.

I denne oppgaven er internett benyttet til å distribuere det Halvorsen (2008) betegner som en selvadministrert spørreundersøkelse (enquete). Valget om å benytte en enquete baserer seg på at det er lite ressurskrevende.

5.1 Spørsmålsformulering

Når valg av distribusjonskanal er bestemt, vil neste steget være spørsmålsformuleringen. I denne sammenhengen viser Gripsrud, Olsson og Silkoset (2010) til to ulike måter å stille spørsmål på. Den ene er å formulere spørsmålene som påstander, der respondenten vurderer de på en skala fra «helt uenig» til «helt enig» (Gripsrud, Olsson og Silkoset 2010). En slik utforming kan sees i sammenheng med det Halvorsen(2008) har definert som systematiske- og lukkede spørsmål. Med dette menes det at ordlyd og rekkefølge (systematiske), samt svaralternativ (lukkede) er gitt på forhånd av intervjuer (Halvorsen 2008). Den andre måten er ved bruk av åpne spørsmål der respondenten selv velger sine svar (Gripsrud, Olsson og Silkoset 2010).

I spørreskjemaet er spørsmålene formulert som påstander hvor respondentene har vurdert seg selv (selvrapportering, se avsnitt 7.3). Ved å benytte en påstandsformulering blir de innsamlede dataene oppgitt i tallverdi, hvilket forenkler analyseringen i etterkant (Gripsrud, Olsson og Silkoset 2010). Dette har også vært hovedargumentet for å ikke basere oppgaven på åpne-, men lukkede spørsmål.

Videre peker Gripsrud, Olsson og Silkoset (2010, s.117) på fem retningslinjer man bør følge ved utarbeidelse av spørreskjema: 1) Bruk enkle og klare ord, 2) unngå ledende spørsmål, 3) unngå implisitte antagelser, 4) unngå generaliseringer, og 5) unngå doble spørsmål.

Når det gjelder overnevnte retningslinjer hevdes disse å være fulgt. Det faktum at skjemaet er basert på VFI sikrer blant annet tilfredsstillende av retningslinje nummer én og fem. Når det gjelder ledende spørsmål, implisitte antagelser og generaliseringer argumenteres det for at dette unngås når spørsmålene er formulert som nøytrale påstander. Skjemaet inneholder eksempelvis ikke spørsmål om «Utenom ski-VM, hvilket idrettsarrangement anså du som det viktigste i året som gikk?»

5.1.2 Målenivå og måleskalaer

I spørreskjemaet er det benyttet spørsmål på nominal-, ordinal-, og forholdstallsnivå. De demografiske spørsmålene vedrørende alder, kjønn, utdanningsnivå, og tidligere deltakelse er på nominalnivå. Spørsmålet om hvor sannsynlig det er at respondentene tenker å delta som frivillig i fremtiden er på forholdstallsnivå. De resterende spørsmålene er på ordinalnivå.

Spørreskjemaet er i all hovedsak basert på en fempunkts Likert-Skala. Det vil si at hver enkelt påstand er tildelt en verdi fra én til fem, hvor én er «helt uenig» og fem «helt enig». En slik tilnærming gir en absoluttverdi som enkelt kan brytes ned og analyseres senere. I tillegg ender man opp med en gjennomsnittssum av hver enkelt påstand. Dette forutsetter imidlertid samme intervall mellom hvert enkelt svaralternativ. Det må derfor antas at dataene er på intervallnivå, hvilket er en forutsetning det ikke er grunnlag for (Gripsrud, Olsson og Silkoset 2010).

Ved å bruke en fempunktskala får respondenten et tilfredsstillende spekter av alternativer. Dette inntrykket forsterkes ved en sammenligning med tre-, og syvpunktskala. Benyttes en trepunktskala vil respondentens valg stå mellom «enig», «hverken enig eller uenig», og «uenig». Dette gir ingen indikasjon på hvor «enig» eller «uenig» man er, og virker derfor å være en for snever inndeling. På den annen side argumenteres det for at en syvpunktskala kan gi for mange alternativer. Syv ulike alternativer krever et høyt bevissthetsnivå hos respondenten for å nyansere forskjellen mellom to alternativer. Ved å benytte en fempunktskala unngås forhåpentligvis denne problemstillingen da respondenten kun trenger å ta stilling til om han/hun er «helt»-, eller «delvis enig/uenig».

En av utfordringene ved skjemaets inndeling er at sammenligningsgrunnlaget (VFI) er basert på en syvpunktsskala. Her kan det derfor oppstå komplikasjoner når resultatet som presenteres

i denne oppgaven skal sammenlignes med tidligere resultater. Én mulighet for å sammenligne svarene er å transformere fempunktsskalaen om til en syvpunktsskala. Dette kan gjøres ved å multiplisere alle svarene med 1.4 ($5 * 1.4 = 7$). Her ligger det imidlertid en feilkilde i det at verdien «5» i en fempunktsskala ikke automatisk tilsvarer verdien «7» i en syvpunktsskala. En slik omgjøring av verdiene vil kunne svekke oppgavens validitet og reliabilitet, og er derfor ikke foretatt.

5.1.3 Pretest av spørreundersøkelsen

I utgangspunktet ble det sendt ut en pretest av spørreskjemaet til et lite utvalg bestående av familie og samboere. Dette ble så sendt ut til det ønskede utvalget uten noen reell kvalitetssikring i forkant. Konsekvensen var at det ble vanskelig å besvare hypotesen grunnet dårlig spørsmålsformulering, og en rekke forgreiningsspørsmål. På grunnlag av dette ble det utarbeidet ett nytt, kortere og enklere skjema og forholde seg til. Dette skjemaet er basert på VFI, hvilket kan forsvare at det ikke foreligger noen reell pretest.

5.1.4 Fordeler og ulemper ved bruk web-baserte løsninger

Som ved alle andre innsamlingsmetoder finnes det fordeler og ulemper ved web-basert løsning, og noen av disse drøftes i følgende avsnitt

I følge Gripsrud, Olsson og Silkoset (2010) er en av fordelene at intervjuer ikke behøver å være tilstede under selve gjennomføringen av undersøkelsen. Dette har vært en sentral faktor for vårt valg, med tanke på respondentgruppens størrelse. Hvis fysisk tilstedeværelse var en forutsetning ville det vært tilnærmet umulig å nå ut til en like stor respondentgruppe, grunnet liten tid og begrensede økonomiske ressurser.

I tillegg til dette gir web-basert løsning respondenten mulighet til selv å velge tid og sted (Gripsrud, Olsson og Silkoset 2010), men dette kan fungere som et tveegget sverd. På den ene siden gir det større fleksibilitet i forhold til hvor og når skjemaet kan besvares, mens det på den annen side er lettere å hoppe av underveis. En annen ulempe er at respondenten kan unngå å svare på enkeltpåstander. Denne fallgropen ble unngått ved å kreve at alle påstandene ble besvart.

Gjennom dette kapitlet har det kommet frem hvordan informasjonen skal samles inn. I forlengelsen av dette vil det neste kapitlet flytte fokus mot *hvem* det skal hentes informasjon fra.

6. Respondentgruppe

I dette kapittelet forklares og begrunnes valg av respondentgruppe ved hjelp av anerkjent teori. I denne sammenhengen vises det til Halvorsen (2008) samt Gripsrud, Olsson og Silkoset (2010).

Halvorsen (2008) skriver at dette valget bør være bevisst, og at det finnes to grunnleggende former for valg av respondentgruppe; *sannsynlighetsutvalg* og *ikke-sannsynlighetsutvalg*. For hver av de to formene finnes det igjen tre måter å kategorisere utvalget på. Dette er henholdsvis enkelt tilfeldig utvalg, stratifisert utvalg, og klyngeutvalg, samt bekvemmelighetsutvalg, kvoteutvalg og vurderingsutvalg (Gripsrud, Olsson og Silkoset 2010). Sannsynlighetsutvalg karakteriseres ved «at det på forhånd er mulig å bestemme hvilken sannsynlighet det er for at hvert enkelt element skal bli trukket ut» og «at denne sannsynligheten er større enn null» (Gripsrud, Olsson og Silkoset 2010, s. 132). Samme forfattere skriver også at alle andre typer utvalg er ikke-sannsynlighetsutvalg.

For å distribuere skjemaet ble i hovedsak Facebook og intranettet til Høgskolen i Gjøvik benyttet. I tillegg er skjemaet sendt ut til to klasser henholdsvis ved Høgskolen i Lillehammer og Raufoss videregående skole. Ut ifra disse forutsetningene kan det ikke hevdes at undersøkelsen bygger på et sannsynlighetsutvalg, til tross for at et slikt utvalg er ideelt med tanke på statistisk vurdering. I stedet hevdes det å eksistere et ikke-sannsynlighetsutvalg. Den enkleste formen som omtales er bekvemmelighetsutvalg (Gripsrud, Olsson og Silkoset 2010). Et slikt utvalg karakteriseres ved at «valget av elementene først og fremst bestemmes av hva som er enkelt å få til» (Gripsrud, Olsson og Silkoset 2010, s. 136). Gripsrud, Olsson og Silkoset (2010) nevner at selv om undersøkelser via Facebook i utgangspunktet er bekvemmelighetsutvalg, kan de også være såkalte kvoteutvalg. Dette er en litt mer avansert form for bekvemmelighetsutvalg. For å hevde at man har et slikt utvalg må man sørge for at «fordelingen i utvalget blir lik fordelingen i populasjonen med hensyn til en eller flere variabler» (Gripsrud, Olsson og Silkoset 2010, s. 137). Nedenfor drøftes påstanden om at det eksisterer et kvoteutvalg, basert på variabelen «kjønn».

Antall respondenter som fullførte skjemaet var 135 menn og 117 kvinner i alderen 16-30 år. Dette tilsvarer en prosentandel på henholdsvis 53,57 % og 46,43 %. For å kunne si hvorvidt dette er et kvoteutvalg må tallene sammenlignes med populasjonen på nasjonalt nivå. Tall fra SSB.no (2013) viser imidlertid at befolkningen i Norge mellom 15-29 år, per 1. januar 2012, bestod av 51,16 % menn og 48,83 % kvinner. Selv om det ikke er 100 % samsvar mellom

undersøkelsen og populasjonen er det lite som skal til for at de blir identiske. I praksis er det kun snakk om at to til fire flere kvinnelige respondenter hadde fullført skjemaet. I tillegg skriver Gripsrud, Olsson og Silkoset (2010, s. 137) i at «selve hensikten med å bruke et kvoteutvalg er at utvalget skal bli mer likt populasjonen enn hva tilfellet er dersom vi tar «den første og beste». Det hevdes derfor at påstanden om at det eksisterer et kvoteutvalg kan forsvares.

6.1 Bakgrunn for valg av respondenter

Bakgrunnen for å publisere spørreskjemaet via sosiale medier er at dette er en meget hurtig distribusjonskanal. Via Facebook er det på kort tid store muligheter til å treffe mange respondenter innenfor den ønskede målgruppen. Beslutningen om å inkludere høgskoler og én videregående skole ble påvirket av flere faktorer. Viktigst er muligheten for å nå ut til målgruppen ved disse institusjonene, da både elever ved videregående skole og studenter ved høgskoler ofte befinner seg i alderen 16-30 år. Ideelt sett hadde det vært ønskelig å benyttet flere skoler, men grunnet begrenset med tid ble responsen dårlig.

For å øke antallet respondenter i det eldste segmentet (25-29 år) var det ønskelig å distribuere spørreskjemaet ut til lokale bedrifter. Dette ble ikke gjennomført da de aktuelle bedriftene avslo tilbudet. Selv om det hadde vært ønskelig at den yngste og eldste delen av målgruppen var bedre representert, vil vi si oss fornøyd med den totale størrelsen på respondentgruppen. Dette legger et godt grunnlag for videre analyser, gitt at potensielle feilkilder blir tatt høyde for. Kapittel 7 vil derfor ta for seg de mest relevante feilkildene ved den valgte innsamlingsmetoden.

7. Feilkilder + litt intro

Gripsrud, Olsson og Silkoset (2010) skriver at resultatene fra et spørreskjema kan inneholde ulike feil, som igjen kan deles inn i to hovedkategorier. I dette kapitlet vil det gis et innblikk i disse, samt fenomenet selvrapportering. Hensikten er å redegjøre for deres relevans og forklare hvordan de er tatt hensyn til.

7.1 Manglende observasjoner

Manglende observasjoner er en av hovedtypene Gripsrud, Olsson og Silkoset (2010) viser til. Denne feilkilden kan brytes ned i tre underkategorier. Den første er såkalte *dekningsfeil*, og kommer av at populasjonen ikke er godt nok dekket i utvalgsrammen (Gripsrud, Olsson og

Silkoset 2010). For å avgjøre om dette er aktuelt eller ikke må det foreligge en presisering av hva populasjonen og utvalgsrammen består av.

Populasjonen oppgaven ønsker å si noe om er ungdom i Norge. Tall fra SSB.no (2013) viser at den totale populasjonen er på ca. 1 million (912 507 i aldersgruppen 16-29 år). Som tidligere nevnt er det ikke mulig å foreta en undersøkelse blant hele populasjonen, og oppgaven inneholder derfor en vesentlig grad av dekningsfeil (Gripsrud, Olsson og Silkoset 2010). Utvalgsrammen oppgaven baseres på antas å være på omlag 3500 respondenter. Den neste underkategorien som omtales er *ikke-responsfeil* (frafall), hvilket «oppstår når en del av dem vi ønsker skal besvare spørreskjemaet, ikke gjør det» (Gripsrud, Olsson og Silkoset 2010, s. 145). Denne feiltypen antas å være fremtredende i oppgaven, da det vil være vanskelig å få hele utvalgsrammen til å besvare spørreskjemaet. Hvis det hadde foreligget en oversikt over hvilke respondenter som har svart på skjemaet, kunne denne feilkilden vært redusert. En slik oversikt ville gjort det mulig å sende ut purringer, og dermed økt svarprosenten. En annen fallgrube ved den valgte distribusjonsmetoden er at alle deltakerne ikke nødvendigvis var tilgjengelige i tidsrommet skjemaet ble publisert. På grunn av at det ikke foreligger eksakte tall på hvor mange som har mottatt skjemaet, regnes frafallet ut fra antall fullførte i forhold til antall startede skjemaer.

Den siste typen manglende observasjoner Gripsrud, Olsson og Silkoset (2010) omtaler er *utvalgsfeil*. Slike feil er det kun mulig å si noe om dersom det ikke forekommer dekningsfeil eller ikke-responsfeil. Grunnet manglende relevans tas det ikke nærmere hensyn til feilkilden,

7.2 Målefeil

Målefeil er den andre hovedtypen feilkilder, og kan i likhet med manglende observasjoner deles inn i flere underkategorier (Gripsrud, Olsson og Silkoset (2010)). En av disse er feil i forbindelse med spørreskjemaet. Slike feil er primært knyttet til utformingen av skjemaet, og kan unngås ved å gjennomføre pretester. Grunnet tidsbegrensningen ble ikke det faktiske skjemaet testet på forhånd (jf. avsnitt 5.1.3). I tillegg til å være en direkte konsekvens av en mislykket test, bygger alle påstandene på et internasjonalt rammeverk i form av VFI. Selv om disse forutsetningene kan bidra til å unngå målefeil, er det utrolig vanskelig å gardere seg 100 %. Det vil derfor antas at målefeil knyttet til spørreskjemaet kan forekomme.

Den andre typen målefeil skyldes interaksjonen mellom intervjuer og respondent, og er oftest forbundet med telefon-, og personlige intervjuer (Gripsrud, Olsson og Silkoset 2010). Grunnet manglende relevans i forhold til oppgaven, blir ikke denne tatt hensyn til.

7.3 Selvrapportering og «sosial ønskverdighet»

Å formulere spørsmål som påstander der respondenten vurderer seg selv, omtales på fagspråket som selvrapportering. En av feilkildene ved selvrapportering er knyttet til *sosial ønskverdighet* (the social desirability bias). Selve fenomenet antas å ligge innbakt i den menneskelige naturen, og innebærer et ønske om å fremstå på best mulig måte (Fisher 1993). Videre kan dette både føre med seg at respondentene svarer ut ifra hva som anses som sosialt akseptabel atferd, og unnlater ufordelaktig informasjon om seg selv (Gravdal og Sandal 2004). Fenomen oppstår ifølge Fisher (1993) ved så å si alle former for selvrapportering, hvilket gjør det naturlig å anta at det også er gjeldende for vår oppgave. .

Etter å ha sett hvilke feil resultatene fra et spørreskjema potensielt inneholder kan følgende hevdes: Resultatene de senere analysene bygger på vil kunne preges av feil, knyttet til både observasjoner, målefeil og selvrapportering. I forlengelsen av dette vil det være naturlig å se på og vurdere oppgavens generelle gyldighet og pålitelighet.

8. Datagrunnlag

I dette kapittelet vil oppgavens datagrunnlag bli vurdert. Innledningsvis vil sammenhengen mellom validitet og reliabilitet bli forklart, før de vurderes hver for seg. Det er verdt å legge merke til at selv om det finnes flere typer validitet og reliabilitet, vurderes kun de med relevans for oppgaven.

8.1 Validitet og reliabilitet

Reliabilitet og validitet er begreper som brukes når det skal tas stilling til hvor godt ett eller flere fenomener måles (Gripsrud, Olsson og Silkoset 2010). Validitet og reliabilitet er et spørsmål om gyldighet og pålitelighet. «Validitet dreier seg om hvor godt man måler det man har til hensikt å måle» (Gripsrud, Olsson og Silkoset 2010, s. 51). Det finnes ulike typer validitet, og den første formen som presenteres er innholdsvaliditet.

Innholdsvaliditeten vurderer i hvor stor grad spørreskjemaet tar for seg hele det teoretiske begrepet som ønskes å måles (Gripsrud, Olsson og Silkoset 2010). For å sikre at spørreskjemaet innehar en god innholdsvaliditet må det altså omhandle alle de seks ulike dimensjonene. Det vil for eksempel ikke være nok og kun måle den sosiale dimensjon. Siden spørreskjemaet er basert på VFI antas innholdsvaliditeten å være god.

Den andre formen for validitet som presenteres er begrepsvaliditet, hvorpå formålet er å «teste sammenhengen mellom et teoretisk begrep og operasjonaliseringen av begrepet» (Gripsrud, Olsson og Silkoset 2010, s. 100). Begrepsvaliditeten deles inn i to deler; konvergent validitet og diskriminantvaliditet.

Konvergent validitet har som mål å kontrollere om ulike påstander som måler den samme teoretiske variabelen, korrelerer med hverandre (Gripsrud, Olsson og Silkoset 2010). Tidligere i oppgaven ble det presisert at ulike påstander i spørreskjemaet måler samme variabel. Sett i forhold til begrepsvaliditeten vil det være hensiktsmessig å se om disse påstandene har et høyt korrelasjonsnivå (se vedlegg 1).

Den siste formen for validitet som omtales er statistisk konklusjonsvaliditet. Denne forteller om det eksisterer et «statistisk grunnlag for å trekke de konklusjonene vi gjør» (Gripsrud, Olsson og Silkoset 2010, s. 102). Dette måles gjennom signifikansnivået man setter i oppgaven, noe som drøftes og presenteres i avsnitt 9.4.1.

Det er imidlertid ikke nok å se på validiteten alene da dette kun sier noe om hvor gyldig den enkelte undersøkelsen er. Gjennom å vurdere reliabiliteten kan man også si noe om hvor konsistente ulike undersøkelser på det aktuelle temaet er (Gripsrud, Olsson og Silkoset 2010).

Den aktuelle formen for reliabilitet er inter-konsistens reliabilitet. Formålet med denne er å vurdere om et spørsmål faktisk måler den faktoren det er tiltenkt (Halvorsen 2008). Inter-konsistent reliabilitet beregnes ved hjelp av Cronbach alfa som varierer mellom 0 og 1. For at reliabiliteten skal være tilfredsstillende, bør denne verdien være over 0,7 (Halvorsen 2008). På bakgrunn av at spørreskjemaet er utarbeidet med utgangspunkt i VFI argumenteres det for at den inter-konsistente reliabiliteten er tilfredsstillende. For å bekrefte eller avkrefte dette regnes Cronbach alfa ut (jf. avsnitt 9.2).

Gjennom dette kapitlet har oppgavens datagrunnlag blitt vurdert gjennom begrepene validitet og reliabilitet. Når en slik vurdering er gjennomført vil det neste steget i prosessen være å se nærmere på det faktiske datasettet og resultatene.

9. Resultater

Fra før er forutsetningene som ligger til grunn for resultatene presentert, og det er først nå det er forsvarlig å se nærmere inn på det faktiske datasettet. Det er imidlertid enkelte aspekter ved dataene som må sees nærmere på før analysene kan starte. I dette kapitlet vil derfor denne

prosessen bli presentert innledningsvis, etterfulgt av en fremstilling av relevant deskriptiv statistikk. Til slutt blir selve hypotesetestingen og hva det innebærer gjennomgått.

9.1 Datarensing

Før analysen kan begynne er det viktig å foreta en «datarensing», hvilket vil si å sjekke datasettet for feil og mangler. Grunnen er at de kan forplante seg i analysen, og føre til feilaktige resultater og konklusjoner (Gripsrud, Olsson og Silkoset 2010). Ifølge Gripsrud, Olsson og Silkoset (2010) bør man gjennom datarensingen inspisere datasettet for tre typer feil. Først sees det etter om det forekommer eventuelle feilkodinger. «Med feilkodinger mener vi at det i datasettet er kodet verdier som er ulogiske» (Gripsrud, Olsson og Silkoset 2010, s. 156). Dette er ofte en konsekvens av manuelle feil fra analytikerens side, og bør fjernes og erstattes av riktige verdier. Siden all data fra spørreskjemaet er håndtert elektronisk (gjennom SPSS) antas manuelle feil å være unngått. Datamaterialet er allikevel dobbeltsjekket for feilkodinger.

Videre kan det være hensiktsmessig å se etter, og ta stilling til hvordan *sære verdier* skal behandles i analysen. Sære verdier er knyttet til respondentenes svar, og vil si at noen observasjoner «avviker betydelig fra det som er typisk» (Gripsrud, Olsson og Silkoset 2010, s. 156). I denne oppgaven er det valgt å definere sære verdier med utgangspunkt i standardavviket. Dersom man tar gjennomsnittsverdien \pm to standardavvik, skal 95,4 % av alle verdiene dekket. Med bakgrunn i dette defineres sære verdier som alle verdier utenfor \pm to standardavvik fra middelverdien.

Selv om sære verdier er registrert i datamaterialet inkluderes de i den videre analysen. Denne beslutningen forsvares med utgangspunkt i hvilke verdier variablene i spørreskjemaet kan innta. Minimums-, og maksimumsverdien er henholdsvis 1 og 5, noe som begrenser utslaget de sære verdiene kan få på gjennomsnittet. Om verdiene varierte mellom 1 og 100 ville det potensielle utslaget vært mye større, hvilket ville gjort det hensiktsmessig å fjerne dem. Grunnet variasjonsbreddens størrelse antas det altså at gjennomsnittet *ikke* påvirkes i stor nok grad til at det blir skadelig for resultatene.

Missing values er det siste problemet som gjennomgås og referer til «huller» i datamatriksen (Gripsrud, Olsson og Silkoset 2010). «Det vil si at det ved en eller flere observasjoner er variabler som ikke har fått tilordnet noen tallverdi» (Gripsrud, Olsson og Silkoset 2010, s. 156). Etter å ha gjennomgått datamaterialet er to forskjellige typer *missings* oppdaget. Den første typen skyldes at enkelte respondenter ikke har fullført spørreskjemaet. Dette er for så

vidt helt vanlig når datamaterialet kommer fra spørreskjemaer, og totalt var det 252 av de 433 påbegynte skjemaene som ble fullført (Gripsrud, Olsson og Silkoset 2010). Ifølge Gripsrud, Olsson og Silkoset (2010) er det fire måter å håndtere slike missings på: 1) Utelate observasjoner som inneholder missings, 2) sette inn en nøytral verdi, 3) sette inn en erstatningsverdi, 4) behandle dem som «vet ikke» («et ikke-besvart spørsmål kan bety at respondenten ikke er i stand til å svare» (Gripsrud, Olsson og Silkoset 2010, s. 157)). I denne oppgaven er disse observasjonene, og analysene konsentreres om de 252 som fullførte skjemaet. Den andre typen missings i datamaterialet er at respondentene vurderer påstander som «ikke relevante». Dette alternativet har av SPSS blitt kodet lik 0.00, og om det inkluderes i analysen påvirkes resultatene betydelig. Slike verdier behandles derfor som missings, og utelates fra analysene.

På bakgrunn av den overnevnte informasjonen er beliggenhetsmål (for eksempel gjennomsnitt) beregnet ved hjelp av mean-analyser i SPSS. Grunnen er at en slik analyse tar hensyn til hvordan missings er behandlet, i motsetning til summering.

9.2 Reliabilitet

I dette avsnittet presenteres korrelasjonen mellom påstandene innenfor hver variabel (inter-konsistens reliabilitet), hvilket er testet ved bruk av Cronbach Alfa. Som nevnt tidligere varierer denne mellom 0 og 1 og bør ligge over 0.7 for at den inter-konsistente reliabiliteten skal være tilfredsstillende. Reliabilitetstesten er gjennomført i analyseprogrammet SPSS, og fremgangsmåten har vært lik for alle variablene. De fem ulike påstandene for hver motivasjonsdimensjon ble plassert i samme test når alfaverdien ble regnet ut. Nedenfor følger en oversikt over de ulike verdiene.

Faktor	Ego- beskyttende	Verdi	Karriere	Sosial	Forståelse	Ego- forsterkende
Cronbach alfa	.834	.877	.830	.883	.874	.821

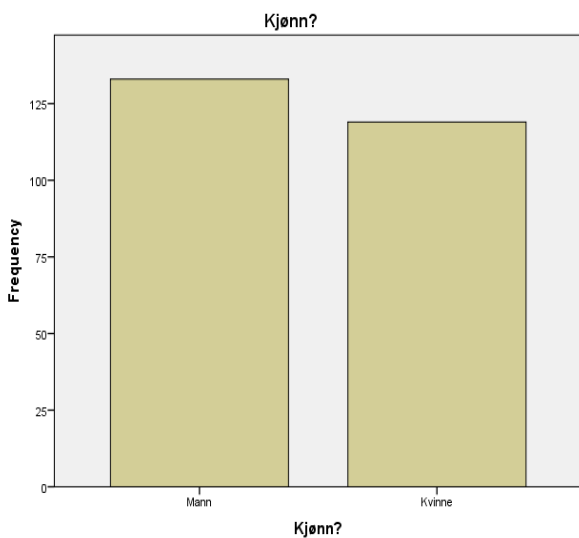
(For en komplett tabell for alle variablene se vedlegg 2)

Tabell 2: Reliabilitet

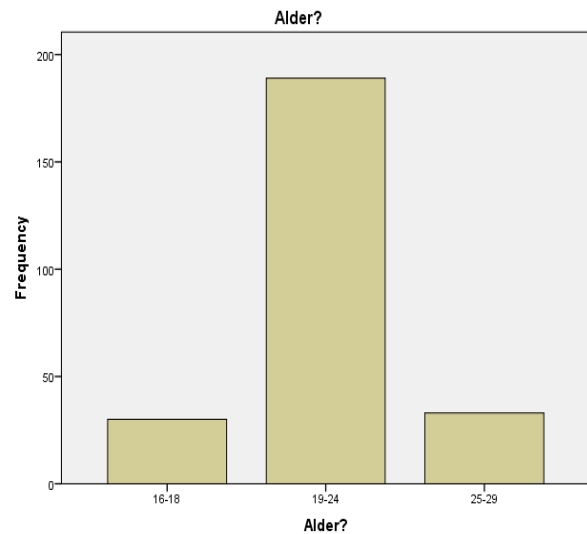
Av tabellen over ser man at alfaverdien til alle de ulike variablene samlet er høyere enn kravet på 0.7. Dette tyder på at den inter-konsistente reliabiliteten er høy (jf. avsnitt 8.1).

9.3 Deskriptiv statistikk

Deskriptiv statistikk kan karakteriseres som grunnleggende statistiske analyser av kvantitativ data, og defineres som beskrivende statistikk (statistikk. (27.02.2013) I Store norske leksikon). Gjennom denne statistikken forsøker man blant annet å systematisk beskrive størrelsen og sammensetningen av en populasjon (statistikk. (27.02.2013) I Store norske leksikon). I denne oppgaven er populasjonen beskrevet ved hjelp av de demografiske variablene alder, kjønn og utdannelsesnivå, og resultatene vises ved bruk av søylediagram.

Figur 3: Kjønn

Figur 4: Alder

Tabell 3 og 4 viser kjønns-, og aldersfordelingen blant respondentene. Som man kan se er det veldig jevnt fordelt i henhold til kjønn – 133 (52,8 %) menn og 119 (47,2 %) kvinner, noe som stemmer godt med populasjonen på nasjonalt nivå. Når det gjelder aldersfordelingen er gruppe nummer to (19-24 år) i et klart flertall (over 75 %). Det er holdbart å se på dette som en konsekvens av distribusjonskanalene.

I tillegg til de tre kategoriene i tabell 4, inkluderte spørreskjemaet også gruppene «30 år eller eldre» og «under 16 år». Grunnet manglende relevans er disse gruppene ekskludert i analyseringen (jf. avsnitt 1.4). Bakgrunnen for den ulike variasjonsbredden i gruppene er basert på en antagelse om en modningsprosess.

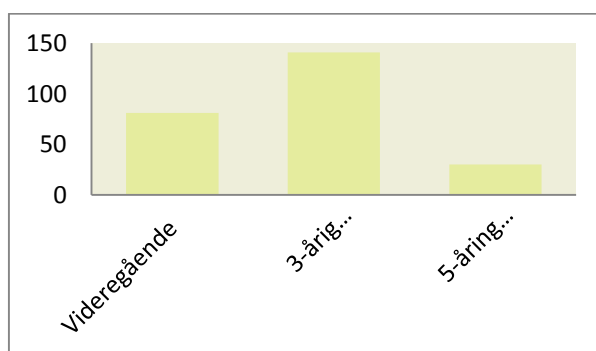
Ifølge psykodynamiske perspektiver ligger det «til grunn for enhver følelse, tanke eller handling, opplevelser som baserer seg på vår tidligere erfaring» (Kaufmann og Kaufmann

2009, s. 120). En hovedregel i den klassiske psykoanalysen er at grunnlaget for personligheten blir lagt i løpet av de første leveårene. «Logikken er at utvikling på tidlige trinn vil legge føringer for utvikling på senere trinn» (Kaufmann og Kaufmann 2009, s. 136). Med utgangspunkt i psykoanalysen kan den skjeve aldersfordelingen til en viss grad neglisjeres, da det antas at en persons grunnleggende holdninger til frivillig arbeid i liten grad endres. Skillet mellom gruppe 1 og 2 baserer seg på en antagelse om at en modningsprosess et med stor sannsynlighet vil forekomme. Veldig mange blir ferdige med videregående skole, og/eller flytter hjemmefra i alderen 18-19 år. Gjennom en slik prosess er det sannsynlig at man modnes, og blir mer bevisst på sine egne holdninger og synspunkter til for eksempel frivillighet. Derfor er det uheldig at den yngste gruppen ikke er bedre representert.

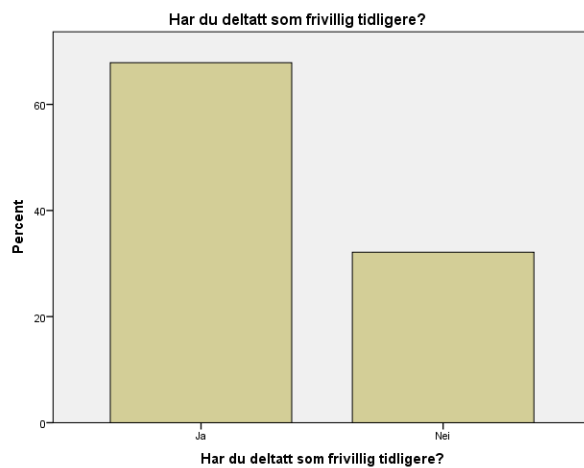
Skillet mellom gruppe 2 og 3 er derimot gjort med utgangspunkt i personers identifisering. Det betraktes som lite trolig at det skjer radikale endringer i en persons bevissthetsnivå til frivillighet fra man er 24 til man er 29 år. Likevel kan det være logisk å skille gruppene. Argumentet er at personer på 24 år høyst trolig misliker å bli sammenlignet med én på 29. På samme måte formodes det at personer på 29 år ikke vil bli satt i samme kategori som én på 40, selv om forskjellene i holdninger, o.l. endres minimalt.

Hva angår respondentenes utdanningsnivå viser figur 5 en klar overvekt av høyere utdanning – hele 171 av 252 (67,9 %). Denne overvekten skyldes i stor grad hvor-, og hvordan skjemaet er distribuert.

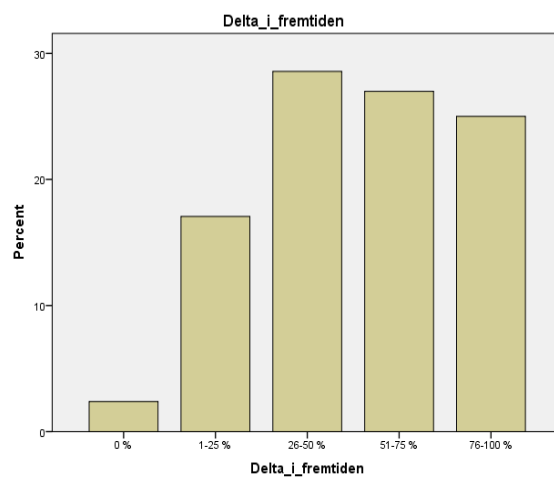
Videre viser figur 6 at 67,9 % har deltatt tidligere, hvorav 31,6 % har videregående skole som høyeste utdanningsform.

Figur 5: Utdanningsnivå

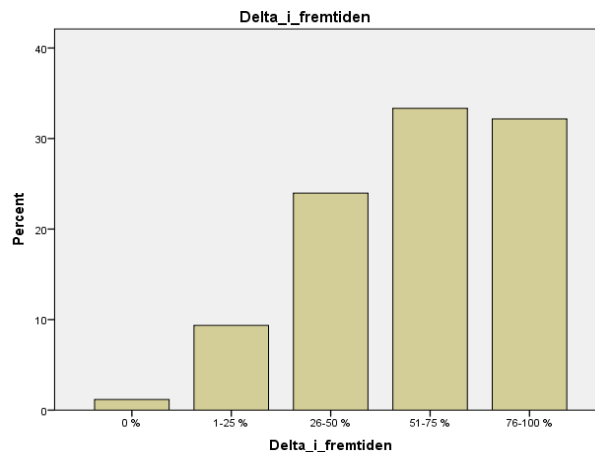

Figur 6: Tidligere deltakelse

Figur 7: Fremtidig deltakelse (alle)

Figur 7 gir en oversikt over hvor sannsynlig det er at man deltar i fremtiden. Som man kan se oppgir hele 52 % at det er mer enn 50 % sannsynlig at de deltar i fremtiden. Hvis man derimot ser på Figur 8 hvor *kun* de som har deltatt tidligere er inkludert, øker sannsynligheten til 63.5 %.

Figur 8: Fremtidig deltakelse (deltatt tidligere)

9.4 Hypotesetesting

Kort forklart er det grunnleggende formålet med hypotesetesting å ta stilling til om en hypotese er riktig eller gal. Før dette kan gjøres må det formuleres en nullhypotese (H_0) og en alternativ hypotese (H_1). Teorien hypotesene søker å besvare presenteres gjennom den alternative hypotesen. Ifølge Gripsrud, Olsson og Silkoset (2010) er denne fremstillingen helt normal, spesielt innenfor samfunnsfagene. Som tidligere nevnt følges en hypotetisk-deduktiv forskningsmetode, og målet med hypotesetestingen er derfor å undersøke om nullhypotesen kan forkastes som usann (hypotesetesting (Store medisinske leksikon). (28.02.2013) I Store norske leksikon). I tillegg vil det være interessant å se om resultatene fra stikkprøven(e) faktisk gjelder hele populasjonen. Dette omtales gjerne som «statistisk induksjon» eller «statistisk inferens. I forbindelse med oppgaven vil statistisk inferens bety at resultatene er gjeldene for all ungdom i Norge.

Resultatenes gyldighet er vurdert ut ifra et såkalt signifikansnivå, hvilket drøftes nærmere i neste avsnitt.

9.4.1 Teoretisk signifikans og statistisk signifikans:

«Signifikansnivået er den maksimale sannsynlighet for å forkaste en nullhypotese (H_0) som er riktig» (Wenstøp 2006, s. 151). Kort forklart kan man si at dersom det er 100 % sikkert at H_0 er sann, vil signifikansnivået være 1,00 (Gripsrud, Olsson og Silkoset 2010). Er det derimot 0 % sikkert at H_0 er sann, vil signifikansnivået være 0,00 (Gripsrud, Olsson og Silkoset 2010). I denne oppgaven er det tilstrekkelig med et signifikansnivå mindre eller lik 5 % (0,05) for å forkaste nullhypotesen. Selv om signifikansverdien er tilfredsstillende kan sammenhengene

allikevel være meningsløse. For å forklare dette henvises det til teoretisk-, og statistisk signifikans (Gripsrud, Olsson og Silkoset 2010). For å kunne hevde at sammenhengene er av teoretisk interesse må det teoretiske signifikansnivået være tilfredsstillende. Hvis dette er tilfellet kan hevde at «funnene virkelig har betydning» (Gripsrud, Olsson og Silkoset 2010). Gjennom analyseprogrammet er det kun mulig å regne ut statistisk signifikansnivå. Selv om det ikke er mulig å teste for spuriøse effekter, argumenteres det for at det holder med et tilfredsstillende statistisk signifikansnivå siden utvalget ikke er på mer enn 252 respondenter.

9.4.2 ANOVA

Testingen av hypotesene er i stor grad gjort ved hjelp av en enveis variansanalyse (ANOVA), blant annet på grunn av muligheten til å teste gjennomsnittsverdier fra flere populasjoner (Gripsrud, Olsson og Silkoset 2010). I tillegg kan analysen teste om disse verdiene er «statistisk signifikant forskjellige». En tredje fordel er at den kan sammenligne registrerte variasjoner «innenfor én gruppe» og «mellom gruppene» (Gripsrud, Olsson og Silkoset 2010). Dette gjør det mulig å se hva som ligger til grunn for forskjellene, og om det er lineære sammenhenger. Slik kan det tas stilling til om det er grunnlag for å forkaste nullhypotesen. Dette spørsmålet vil blant annet besvares i avsnitt 9.5 hvor hver enkelt hypotese vil bli gjennomgått.

Standardisering

I spørreskjemaet hadde respondentene muligheten til å vurdere variablene ut i fra en verdiskala på 1-5. Når observasjonene er registrert på denne måten gir det *kun* mulighet til å vurdere gjennomsnittet. Dette sier imidlertid lite om hvordan én observasjon er i forhold til en annen, hvilket byr på problemer i forbindelse med analyseringen av hypotesene. Hvordan disse begrensningene kan virke inn kan illustreres med følgende eksempel.

Om to av våre respondenter vurderer én variabel til 5, og en tredje respondent vurderer samme variabel til 2.8, er dette lavt? Med en skala på 1-5 kan det være fristende å svare ja, men ifølge Wenstøp (2006) vil dette avhenge av de resterende respondentene. Hvis de vurderer variabelen til 2.74, 2.69, 2.65 osv. er ikke en verdi på 2.8 spesielt lavt.

Gjennomsnittet tar ikke høyde for dette, noe som gjør det nødvendig med en annen metode for å definere «lave», «normale» og «høye» verdier. Én måte er ved å standardisere verdiene. Det vil si at respondentenes svar vurderes ut ifra standardavvik fremfor de reelle skårene (Wenstøp 2006).

I denne oppgaven er respondentene delt inn i tre ulike grupper ut ifra hvordan deres vurderinger skiller seg fra andre. Befinner disse seg mer enn ett standardavvik lavere eller høyere enn gjennomsnittet kategoriseres de i henholdsvis gruppe 1 og 3, da de utpreger seg enten negativt eller positivt. De gjenværende respondentene er for øvrig kategorisert i gruppe 2. Denne inndelingen er basert på argumentasjonen i Wenstøp (2006) hvor det hevdes at vurderinger som avviker med mer enn ett standardavvik fra snittet er ekstreme.

9.5 Testing av hypotesene

Dette avsnittet tar sikte på å gi en kort fremstilling av hvordan de enkelte hypotesene er testet. I tillegg informeres det om hvorvidt de er forkastet eller ikke. Fullstendige analyser (med tilhørende tabeller), samt forklaringer på de ulike variablene er henholdsvis å finne i vedlegg 3-8 og 9. En grundigere diskusjon og gjennomgang av hypotesene følger i kapittel 10.

9.5.1 Hypotese 1:

H1: *Unge menn er mindre delaktige som frivillige enn unge kvinner.*

Avhengig variabel: *Tidligere deltakelse*

Uavhengig variabel: *Kjønn*

Missing: 0

Report

delta_test

Kjønn?	Mean	N	Std. Deviation
Mann	1.6617	133	.47494
Kvinne	1.6975	119	.46129
Total	1.6786	252	.46795

Tabell 3: Hypotese 1 - Report

ANOVA Table^a

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups (Combined)	.081	1	.081	.367	.545
delta_test * Kjønn?	54.884	250	.220		
Within Groups	54.884	250	.220		
Total	54.964	251			

a. With fewer than three groups, linearity measures for delta_test * Kjønn? cannot be computed.

Tabell 4: Hypotese 1 - ANOVA

ANOVA-tabellen over viser ingen indikasjon på at det eksisterer signifikante forskjeller mellom kjønnene når det kommer til frivillig deltakelse (sig. = 0.545). Nullhypotesen beholdes derfor til fordel for alternativhypotesen.

9.5.2 Hypotese 2:

H1: *Deltakelse som frivillig blant unge menn påvirkes ikke av om høyeste utdanningsnivå er videregående skole eller høyskole/universitet.*

Avhengig variabel: *Har du deltatt som frivillig tidligere?*

Uavhengig variabel: *Hva er ditt høyeste utdanningsnivå?*

Missing: 0

Report

Har du deltatt som frivillig tidligere?

utdanning_vgs_høgskole	Mean	N	Std. Deviation
1.00	1.3125	48	.46842
2.00	1.3529	85	.48072
Total	1.3383	133	.47494

Tabell 5: Hypotese 2 - Report

ANOVA Table^a

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups (Combined)	.050	1	.050	.221	.639
Within Groups	29.724	131	.227		
Total	29.774	132			

a. With fewer than three groups, linearity measures for Har du deltatt som frivillig tidligere? * utdanning_vgs_høgskole cannot be computed.

Tabell 6: Hypotese 2 - ANOVA

Wollebæk og Sivesind (2010) tar utgangspunkt i at det ikke er noen forskjell i frivillig deltakelse blant de unge mennene som har fullført videregående skole, og de som har høyskole/universitetsutdanning. Våre resultater viser heller ingen signifikant forskjell mellom gruppene, og derfor beholdes alternativhypotesen.

9.5.3 Hypotese 3:

H1: *Unge menns sannsynlighet for fremtidig deltakelse påvirkes ikke av om høyeste utdanningsnivå er videregående skole eller høyskole/universitet.*

Avhengig variabel: *Delta i fremtiden*

Uavhengig variabel: *Utdanningsnivå*

Missing: 0

Report

Delta_i_fremtiden

utdanning_vgs_høgskole	Mean	N	Std. Deviation
1.00	3.3958	48	1.28394
2.00	3.4941	85	1.12993
Total	3.4586	133	1.18393

Tabell 7: Hypotese 3 - Report

ANOVA Table^a

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups (Combined)	.296	1	.296	.210	.647
Delta_i_fremtiden * utdanning_vgs_høgskole Within Groups	184.726	131	1.410		
Total	185.023	132			

a. With fewer than three groups, linearity measures for Delta_i_fremtiden * utdanning_vgs_høgskole cannot be computed.

Tabell 8: Hypotese 3 - ANOVA

Denne hypotesen bygger på samme teori som hypotese 2, og det antas at fremtidig deltakelse heller ikke blir påvirket av utdanningsnivå. Ut ifra tabell 8 kan man lese at det *ikke* er noen signifikant forskjell på sannsynlighet for fremtidig deltakelse basert på utdanning. Vi beholder den alternative hypotesen.

9.5.4 Hypotese 4:

H1: *Sannsynlighet for fremtidig deltakelse blant ungdom påvirkes positivt av tidligere deltakelse.*

Avhengig variabel: *Delta i fremtiden*

Uavhengig variabel: *Delta_test*

Missing: 0

Report

delta_test

Delta_i_fremtiden	Mean	N	Std. Deviation
0 %	1,3333	6	,51640
1-25 %	1,3721	43	,48908
26-50 %	1,5694	72	,49863
51-75 %	1,8382	68	,37097
76-100 %	1,8730	63	,33563
Total	1,6786	252	,46795

Tabell 9: Hypotese 4 - Report

ANOVA Table

			Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
(Combined)			9,727	4	2,432	13,278	,000
delta_test * Delta_i_fremtiden	Between Groups	Linearity	8,942	1	8,942	48,825	,000
		Deviation from Linearity	,785	3	,262	1,428	,235
	Within Groups		45,237	247	,183		
Total			54,964	251			

Tabell 10: Hypotese 4 - ANOVA

Tabell 9 fremstiller sannsynligheten for fremtidig deltakelse basert på tidligere deltakelse. Av resultatene kan man lese at sannsynligheten for fremtidig deltakelse er høyere dersom man har deltatt som frivillig tidligere. I tillegg indikerer tabell 10 av det er signifikante forskjeller mellom gruppene og på lineariteten, og dermed beholdes alternativhypotesen.

9.5.5 Hypotese 5:

H1: *Deltakelse blant ungdom er positivt relatert til ønske om å oppfylle verdirelaterte behov gjennom frivillighet.*

Avhengig variabel: *Delta_test*

Uavhengig variabel: *Spm6_verdier_VFI*

Missing: 0

Report

delta_test

spm6_verdier_VFI	Mean	N	Std. Deviation
1.00	1.6667	3	.57735
1.50	2.0000	1	.
2.00	2.0000	3	.00000
2.50	1.6667	6	.51640
3.00	1.7059	17	.46967
3.50	1.8421	19	.37463
4.00	1.8298	47	.37988
4.50	1.8780	41	.33129
5.00	1.8615	65	.34807
Total	1.8366	202	.37062

Tabell 11: Hypotese 5 - Report

ANOVA Table

			Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
(Combined)			.771	8	.096	.693	.698
delta_test * spm6_verdier_VFI	Between Groups	Linearity	.264	1	.264	1.902	.169
		Deviation from Linearity	.506	7	.072	.520	.819
	Within Groups		26.838	193	.139		

Total	27.609	201			
-------	--------	-----	--	--	--

Tabell 12: Hypotese 5 - ANOVA

I Clary mfl. (1998) presenteres det at ungdom verdsetter verdifunksjonen høyest når de skal delta som frivillige. Resultatene fra undersøkelsen vår viser hverken en signifikant forskjell mellom gruppene eller noen lineær sammenheng. Dette fører til at nullhypotesen består.

9.5.6 Hypotese 6:

H1: *Sannsynlighet for fremtidig deltakelse blant ungdom påvirkes positivt av at individet søker mot å oppfylle verdirelaterte behov gjennom frivillighet.*

Avhengig variabel: *Delta i fremtiden*

Uavhengig variabel: *verdi_spm4_VFI*

Missing: 0

Report

Delta_i_fremtiden

spm4_verdier_VFI	Mean	N	Std. Deviation
1.00	2.6667	9	1.50000
1.50	2.6667	3	.57735
2.00	2.0000	5	.00000
2.50	2.6667	6	1.21106
3.00	3.3684	19	1.11607
3.50	3.0000	29	.96362
4.00	3.4717	53	1.06706
4.50	3.7377	61	.96439
5.00	4.1311	61	.99122
Total	3.5488	246	1.11925

Tabell 13: Hypotese 6 - Report

ANOVA Table

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
(Combined)	58.532	8	7.316	6.981	.000

Delta_i_fremtiden * spm4_verdier_VFI	Between	Linearity	48.156	1	48.156	45.949	.000
	Groups	Deviation from	10.376	7	1.482	1.414	.200
		Linearity					
	Within Groups		248.383	237	1.048		
Total			306.915	245			

Tabell 14: Hypotese 6 - ANOVA

Denne hypotesen er basert på samme teori som hypotese 5. En vesentlig forskjell er at det her er valgt å se på hvordan respondentens tanker om frivillighet påvirker sannsynligheten for fremtidig deltakelse. Tabell 14 viser en signifikant, lineær forskjell mellom gruppene, noe som fører til at nullhypotesen forkastes til fordel for alternativhypotesen.

9.5.7 Hypotese 7:

H1: *Én deltaker på frivillighet kan ha både altruistiske-, og egoistiske motiver.*

Avhengig variabel: *Spørsmål 6 verdier*

Uavhengig variabel: *Egoisme_lav_høy*

Missing: 2

Report

Verdier_test4og6_t

ego_lav_høy	Mean	N	Std. Deviation
1.00	3.1806	24	1.33326
2.00	4.2058	115	.74612
3.00	4.6613	31	.36637
Total	4.1441	170	.90817

Tabell 15: Hypotese 7 - Report

ANOVA Table

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
(Combined)	31.012	2	15.506	23.894	.000
Between Groups					
Linearity	28.026	1	28.026	43.187	.000
Deviation from Linearity	2.986	1	2.986	4.601	.033
Within Groups	108.374	167	.649		
Total	139.386	169			

Tabell 16: Hypotese 7 - ANOVA

I Clary og Snyder sin forskningsrapport «Current directions in psychological science» fra 1999 hevdes det at en person kan ha både egoistisk og altruistisk motivasjonsgrunnlag for å

delta som frivillig. Resultatene fra analysen indikerer også dette, hvilket fører til at alternativ hypotesen beholdes.

9.5.8 Hypotese 8:

H1: *Fremtidig deltakelse er positivt relatert til tilfredsstillelse av ett eller flere motivasjonsbehov.*

Avhengig variabel: *Fremtidig deltakelse*

Uavhengig variabel: *De seks variablene ved spørsmål 4 og 6.*

Spm 4 og 6:	Beskyttende	Verdi	Karriere	Sosial	Forståelse	Forsterkende
Grupp 1 – mean (fremtidig deltakelse)	3.1923	3.1600	3.3077	3.3214	3.2105	3.1304
Gruppe 3 – mean (fremtidig deltakelse)	4.2609	4.3889	4.3333	4.2800	4.5217	4.5937
Antall respondenter (gruppe 3)	23	36	18	25	23	32
Sig. (combined)	.000	.000	.002	.002	.000	.000
Sig. (linearity)	.000	.000	.001	.000	.000	.000

Tabell 17: Hypotese 8 - Oversiktstabell (standardisert)

Gruppe 1: Lav vurdering av variabelen. Gruppe 3: Høy vurdering av variabelen. Se vedlegg 8 for fullstendige tester

Resultatene fra analysen er presentert i tabell 17, hvor det kan sees en sterk antydning på nullhypotesen bør forkastes til fordel for alternativhypotesen. Grunnen er at det foreligger signifikante forskjeller mellom gruppene (sig. = 0.000) samt en signifikant lineær sammenheng (sig. = 0.000).

Nå når analysene er gjennomført og det foreligger *håndfaste* resultater, er den neste utfordringen og tolke hva de betyr, hvilket er essensen i det påfølgende kapittelet.

10. Diskusjon av hypotesene

I dette kapittelet foretas det en grundigere drøfting og gjennomgang av resultatene. Det vil si at hver enkelt hypotese blir sett nærmere på for å vise relevans i forhold til både problemstillingen og samfunnet. Til å begynne med gjennomgås tre demografiske hypoteser, etterfulgt av fem hypoteser som i større grad er knyttet til oppgavens formål. I praksis vil det si at rekkefølgen er identisk med den presentert i kapittel 4 og 9.

10.1 Hypotese 1

H1: *Unge menn er mindre delaktige som frivillige enn unge kvinner.*

På landsbasis har den totale nedgangen i frivillig deltakelse fra 1997 til 2009 vært på 4 % (52-48 %) (Wollebæk og Sivesind 2010). Selv om dette tallet ikke virker å være veldig oppsiktsvekkende gir imidlertid utviklingen blant de unge mennene rom for bekymringer. Rapporten «Fra folkebevegelse til filantropi» dokumenterer blant annet en kraftig nedgang hos menn i alderen 19-29 år. Tallene det vises til tar for seg frivillig deltakelse i løpet av de siste tolv månedene, og gjelder for årene 1997 og 2009. Utviklingen i aldersgruppen 19-21, 22-25 og 26-29 år viser en kraftig nedgang på henholdsvis ca. 10, 30 og 20 % (!) blant mennene. Utviklingen blant kvinnene har imidlertid ikke vært like negativ, og det er *kun* i aldersgruppen 22-25 år det kan bemerkes en liten nedgang på ca. 10 % (Wollebæk og Sivesind 2010).

Med bakgrunn i denne situasjonen har det vært naturlig å se om det kan avdekkes forskjeller blant unge menn og kvinner også i 2013. For å studere dette ble det gjennomført en enveis variansanalyse. Analysen viser at gjennomsnittsskåren for tidligere deltakelse blant menn (n=133) og kvinner (n=119) er på henholdsvis 1.66 og 1.70. Basert på signifikansnivået er det derimot ikke belegg for å hevde at forskjellen er betydningsfull (sig. = 0.545), og funnen kan ikke hevdes å samsvare med Wollebæk og Sivesind (2010). Det antas at noe av grunnen kan tilskrives en ulik tilnærming til deltakelse. Wollebæk og Sivesind (2010) ser som nevnt kun på deltakelse det siste året, og får med det et legitimt bilde av utviklingen de siste tolv månedene. Vår studie begrenser derimot ikke deltakelse til noe bestemt tidsaspekt, hvilket

betyr at det ikke skilles mellom regelmessig- og sporadisk deltakelse. Teoretisk sett kan dermed analysen inkludere personer som deltok sist for 15 år siden.

Basert på faktorene ovenfor er det nærliggende å tro at funnen til Wollebæk og Sivesind (2010) fremdeles er gjeldene. Med andre ord formodes det og fortsatt være en vesentlig, negativ utvikling i den frivillige deltakelsen blant unge menn. En slik utvikling fører til at to sentrale spørsmål med tanke på fremtidig forskning åpenbarer seg. Det første omhandler hvorfor denne gruppen faller ut, og kan betraktes ut ifra ulike perspektiver. Én vinkling er å se på samfunnets rolle, og stille spørsmålstegn ved hvor godt og målbevisst det arbeides med å inkludere de som faller bort. Alternativt kan fokuset rettes mot de enkelte gruppene hvor deltakelsen er liten og undersøke om det er spesielle holdninger, kjennetegn, o.l. som er særegne for denne subkulturen.

Det andre spørsmålet det vil være logisk å ta utgangspunkt i er hvordan utviklingen kan snus. I relasjon til dette kan det være fordelaktig å undersøke hva som gjennomgående virker å motivere *unge menn* til å delta som frivillig. Slik informasjon gir LYOGOC og andre organisasjoner som avhenger av frivillig deltakelse bedre betingelser når de skal rekruttere nye frivillige. Grunnen er at de lettere kan tilpasse seg det ungdommen verdsetter og anser som viktig for å delta. Undersøkelsens deskriptive statistikk for *unge menn* som har deltatt tidligere viser at *verdier* er den variabelen som i størst grad har vært grunnlag for tidligere deltakelse (se vedlegg 9). Ser man derimot på hvordan de som *ikke* har deltatt tidligere har vurdert variablene er resultatet et annet. Deres vurdering av hvilke fordeler som er viktigst å oppnå for å delta i fremtiden viser at *forståelse* er den dominerende variabelen. Slik deskriptiv statistikk bærer imidlertid preg av en del begrensninger. Det er blant annet ikke mulig å uttale seg om funnene er signifikante, og statistikken brukes som en *startblokk* for videre analysering.

10.2 Hypotese 2 og 3

Hypotese 2 - H1: *Deltakelse som frivillig blant unge menn påvirkes ikke av om høyeste utdanningsnivå er videregående skole eller høgskole/universitet.*

Hypotese 3 - H1: *Unge menns sannsynlighet for fremtidig deltakelse påvirkes ikke av om høyeste utdanningsnivå er videregående skole eller høgskole/universitet.*

Som nevnt i hypotese 1 fant Wollebæk og Sivesind (2010) signifikante forskjeller blant unge menn når det kommer til frivillig deltakelse. En av variablene som virket å ha stor innvirkning er utdanningsnivå. Funnene deres baserer seg på en inndeling hvor det skilles mellom de som har (gruppe 1) og ikke har (gruppe 2) fullført videregående skole. Tallene fra rapporten viser at kun 12 % i gruppe 2 har deltatt som frivillig (N=65). Den frivillige deltakelsen i gruppe 1 var derimot på hele 40 % (!) (N=170). En svakhet ved resultatene *kan* imidlertid være at det ikke skilles mellom videregående skole og høgskole/universitetsutdanning. Det eneste som kommer frem er at en ung mann «som er student eller yrkesaktiv har 54 % sannsynlighet for å gjøre frivillig arbeid» (Wollebæk og Sivesind 2010, s. 36). Denne studien har med utgangspunkt i hypotese 2 og 3, tatt sikte på å se nærmere på om frivillig deltakelse er positivt relatert til høyere utdanning. Hvis dette er tilfellet kan det hevdes at Wollebæk og Sivesind (2010) har neglisjert et vesentlig skille i sin gruppering av utdanning.

Utgangspunktet for vår analyse er de 133 mannlige respondentene som fullførte spørreskjemaet, hvorav 88 hadde erfaring fra frivillig arbeid. Oversikten viste også at 36 % (N=48) av disse hadde videregående skole som høyeste utdanning (gruppe a), mens 64 % (N=85) har gått videre til høgskole/universitet (gruppe b). Slik deskriptiv statistikk kan antyde en forskjell mellom de to gruppene, og det ble gjennomført enveis variansanalyser for å bekrefte eller avkrefte antagelsen. Analysene tydeliggjorde ikke bare en manglende signifikans (sig. = 0.639), men også at hypotese 2 gir lite informasjon om forholdet mellom utdanning og fremtidig deltakelse. For å belyse dette vises det til hypotese 3.

Sees det nærmere på de to gruppenes sannsynlighet for fremtidig deltakelse, virker det ikke å være noen betydningsfulle forskjeller. Den samlede sannsynligheten for hver av gruppene er mellom 35 og 40 %. Spørsmålet er om dette kan sies å være gjeldende for hele populasjonen. For å svare på dette er vi nødt til å «snu rundt» og teste om det er signifikante forskjeller mellom de to gruppene. Det vil med andre ord si at nullhypotesen om at «frivillig deltakelse påvirkes av om høyeste utdanning er videregående skole eller høgskole/universitet» testes. Ut fra ANOVA-tabellene (kapittel 9.5.2 og 9.5.3) kan man lese av et signifikansnivå på 0.639 for hypotese 2 (!) og 0.647 for hypotese 3(!). Ifølge Wenstøp (2006 s. 151) vil det si at «den maksimale sannsynligheten for at vi forkaster en riktig hypotese» er på henholdsvis 63.9 % og 64.7 %. Dette ligger langt over hva som er tilfredsstillende (5 %) og nullhypotesene forkastes. Resultatene våre gir med andre ord ikke grunnlag for å kritisere Wollebæk og Sivesind (2010) sin gruppering hva gjelder variabelen *utdanning*.

Om det hadde vist seg å være signifikante forskjeller mellom de to gruppene ville dette vært et meget interessant tema for videre forskning og debatt. Grunnen er at Norge stadig vekk omtales som et «bachelorsamfunn», hvor «alle» tar høyere utdanning. Hvis det var støtte for hypotesen om at frivillig deltakelse er positivt relatert til utdanningsnivå, vil en slik utvikling i samfunnet kunne betraktes som bra for «*dugnadsåndens*» videre eksistens.

10.3 Hypotese 4

H1: *Sannsynlighet for fremtidig deltakelse påvirkes positivt av tidligere deltakelse.*

Selv om det kommer frem av Stukas, Clary og Snyder (1999) at eksternt press har en negativ innvirkning på sannsynlighet for fremtidig deltakelse, sies det lite om hvilken påvirkning tidligere deltakelse har i seg selv. Med bakgrunn i dette søker hypotesen å undersøke om det er signifikante forskjeller i fremtidig deltakelse mellom personer med og uten erfaring fra frivillig arbeid.

Ser man på hvor sannsynlig respondentene selv mener det er at de deltar i fremtiden virker tidligere deltakelse å ha en vesentlig innvirkning. Blant personene med erfaring fra frivillig arbeid er det 112 (65.5 %) som anser det som mer enn 50.9 % sannsynlig at de deltar på nytt. Derimot er det kun 19 (23.5 %) uten erfaring fra frivillig arbeid som har tilsvarende sannsynlighet for deltakelse i fremtiden. Dette tilsvarer et skille på hele 42 %. For å teste om det er signifikante forskjeller mellom gruppene og en lineær sammenheng, ble det gjennomført en enveis variansanalyse. Analysen gir et signifikansnivå på henholdsvis 0.000 og 0.000 (vedlegg 10), hvilket tilsier at hvis man først har engasjert seg i frivillig arbeid er dette noe man gjerne gjentar.

På bakgrunn av resultatene kan derimot ikke uttale seg om hvem som deltar. Det refereres i denne sammenhengen til ulike personlighetstyper, og et ubesvart spørsmål er om frivillighet kun tiltrekker seg mennesker med bestemte personlige egenskaper? Er dette tilfellet samsvarer det med trekkteoriene, hvor grunntanken er at «individets personlighet er svært stabil både over tid og på tvers av situasjoner (Kaufmann og Kaufmann 2009, s. 131). Hva angår frivillighet vil det for eksempel bety at kun personer som er «genuint opptatt av å hjelpe andre» engasjerer seg i frivillighet. Satt på spissen kan frivillig deltakelse ifølge trekkteoriene sies å være «forutbestemt», og forsøk på å engasjere andre personlighetstyper vil være nytteløst.

I et forsøk på å teste gyldigheten til trekkteoriene ble det sett nærmere på om det eksisterer forskjeller i sannsynlighet for fremtidig deltakelse, basert på grunnlaget for deltakelsen. Hvis én variabel hadde utpreget seg i positiv forstand, ville dette vært i overensstemmelse med teorien. Med bakgrunn i grupperingen av variabelen *verdier* (vedlegg 12), ble det foretatt en analyse *uten* standardisering for å få et så representativt svar som mulig. Resultatene antydte en tilnærmet lik sannsynlighet for fremtidig deltakelse (51-75 %) for alle variablene. Teorien kan derfor ikke brukes til å forklare deltakelse, og på grunn av dette ble det valgt å se nærmere på *situasjonisme*.

Dette er kontrasten til trekkteorien, og personlighetsbegrepet anses ikke å ha relevans når et individs handlinger skal forklares (Kaufmann og Kaufmann 2009). Walter Mischel gikk i bresjen for tankegangen, og konkluderte med at for å forandre en persons atferd, må situasjonen personen befinner seg i forandres (Kaufmann og Kaufmann 2009). Imidlertid viste det seg at Mischels argumenter var meget svake, og et slikt ekstremtilfelle kan ikke sies å være gjeldende (Kaufmann og Kaufmann 2009).

Funnene virker altså ikke å kunne relateres til hverken trekkteoriene eller situasjonisme. Derfor velges det, i likhet med Clary mfl. (1998), å se resultatene opp mot psykologiske teorier som sier at personen og situasjonen til sammen har mer å si for handlingen, enn personen eller situasjonen alene (interaksjonsprinsippet). Med andre ord velges en slags gylden middelvei mellom de ekstreme tilfellene. Argumentet for at dette er en riktig tilnærming forsterkes av Kaufmann og Kaufmann (2009 s. 132) hvor det hevdes at «de fleste forskere i psykologi har samlet seg om det såkalte interaksjonsperspektivet». Kort oppsummert er tanken bak perspektivet at det eksisterer et dynamisk samspill mellom situasjon og person, hvor situasjonskreftene og personlige egenskaper sammen med handlingstilbøyeligheter bestemmer handlingsmønsteret til et individ (Kaufmann og Kaufmann 2009).

Når man fra før vet at unge menn i Norge har en negativ utvikling i deltakelse (jf. 10.1) kan interaksjonsperspektivet føre til en meget interessant diskusjon rundt dette problemområdet. Med bakgrunn i våre resultater kan det antas at frivillig engasjement i ung alder øker sannsynligheten for deltakelse i fremtiden. Utdragingen vil således være å finne ut hvordan dette skal gjøres, og i hvem sin regi. Skal foreldre ta ansvar og oppfordre barna sine til frivillig engasjement, eller skal frivillig deltakelse implementeres som en aktivitet i for eksempel den videregående skolen?

Funnene til Stukas, Clary og Snyder (1999) kan bidra til å øke forståelsen av hvilke virkninger en implementering i skolen kan få. Basert på et studie hvor frivillig arbeid var obligatorisk for å avlegge eksamen, viste det seg at eksternt press hadde en negativ effekt på sannsynligheten for fremtidig deltakelse. Denne påvirkningen var for øvrig kun merkbar blant personer som i utgangspunktet hadde liten intensjon om å delta som frivillig.

Med bakgrunn i våre funn antas det imidlertid at denne negative effekten kan nøytraliseres. En av måtene den negative effekten potensielt kan nøytraliseres på er ved å kombinere den «påtvungne» frivilligheten med elementer som er av interesse for personene. I relasjon til forslaget om å inkludere frivillig deltakelse i skolen vil en mulig tilnærming være å la ungdommene selv velge hvilken forening, arrangement o.l. de vil bidra til. Denne antagelsen bygger i all hovedsak på resultatene fra vår egen studie, hvor respondentene måtte ta stilling til *hvorfor* de potensielt kan delta som frivillige. Det viste seg at over 40 % sa seg «helt enig» i at det grunnen ville vært for å «... gjøre noe for en sak som er viktig for meg». Om respondentene som svarte «delvis enig» også inkluderes omfatter dette over 85 % av det totale utvalget. Grunnet den deskriptive statistikkens begrensninger er det ikke noe statistisk eller teoretisk belegg for antagelsen. Tallene er allikevel så ekstreme at det i fremtiden kan være verdt å se nærmere på om det eksisterer betydningsfulle sammenhenger.

Med utgangspunkt i funnene kan implementering av frivillighet i den videregående skolen være en måte å skape bærekraftig utvikling i det frivillige engasjementet.

10.4 Hypotese 5 og 6

Hypotese 5 - H1: *Deltakelse blant ungdom er positivt relatert til ønske om å oppfylle verdirelaterte behov gjennom frivillighet.*

Hypotese 6 - H1: *Sannsynlighet for fremtidig deltakelse blant ungdom påvirkes positivt av at individet søker mot å oppfylle verdirelaterte behov gjennom frivillighet.*

Clary mfl. (1998) hevder at *verdier*, etterfulgt av *forståelse* og *ego-forsterkelse* er viktigst når det gjelder motivasjon for frivillig deltakelse. Gjennom sine studier fant de ut at antydningen var sterkest blant eldre personer. Funnene viste seg også å være gjeldende hos ungdom, og dette er utgangspunktet for hypotese 5 og 6.

Siden oppgaven kun tar for seg «ungdomssegmentet», har det ikke vært aktuelt å se inn på andre segmenters vurdering av verdivariabelen. Det relevante har vært å se på norsk ungdoms

vurdering isolert for å avdekke variabelens viktighet. I utgangspunktet var det ønsket å dele inn respondentene i tre grupper ut i fra hvor høyt eller lavt de vurderte den. For å sørge for at denne inndelingen ikke ble preget av personlige oppfatninger var det ønsket å foreta en standardisering av verdiene (jf. avsnitt 9.5.1).

Logikken bak valget om å standardisere verdiene var at det ville vært en ryddig måte å dele respondentene inn på (jf. avsnitt 9.5.1). Nå avslørte imidlertid en gjennomgang av resultatene at gjennomsnittsvurderingen av verdivariabelen var så høy at *ingen* observasjoner skilte seg positivt ut (jf. avsnitt 10.3). Dette førte til at analysen ble basert på respondentenes reelle skårer. Skår 5 vil i denne sammenhengen si at respondenten sa seg «helt enig» (n = 65) i at han/hun forbinder frivillighet med verdier, mens en skår lik 1 vil si «helt uenig» (n =3). Den gjennomsnittlige vurderingen av variabelen (mean = 4.0183) antyder at verdier er av stor betydning for veldig mange med tanke på frivillig engasjement. Analysene indikerer dog ingen signifikant forskjell mellom de ulike gruppene (sig. = 0.698), eller noen lineær sammenheng mellom vurdering av verdivariabelen og tidligere deltakelse (sig. = 0.169). Konsekvensen av dette er at hypotese 5 ikke kan bekreftes.

Allikevel er det mulig å avdekke enkelte svakheter ved resultatene. Sees det nærmere på den deskriptive statistikken kan det legges merke til at *hele* 153 av 252 var «delvis»-, eller «helt enig» i at påstandene i verdivariabelen var grunnen til at de deltok (jf. vedlegg 6). Den høye vurderingen *kan* komme av at respondentene ubevisst tenderer til å svare i henhold til det *sosialt aksepterte* for å opprettholde et eget selvbilde. Ser man på seg selv som samvittighetsfull og oppofrende vil et *uetisk* svar stride mot denne illusjonen. Denne feilkilden (inntrykksmanipulasjon) er vanlig ved selvrapportering og er nøyere beskrevet i avsnitt 7.3. En potensiell konsekvens av dette er at det kan oppstå intrapersonlige konflikter.

Hypotese 6 er basert på den samme forskningen som hypotese 5, men fokuserer på fremtidig deltakelse. I den sammenhengen virker det både å eksistere en forskjell mellom gruppene (sig. = 0.000), og en lineær sammenheng (sig. = 0.000). Med andre ord kan resultatene sies å støtte hypotesen om at en høy vurdering av verdier har positiv påvirkning sannsynligheten for fremtidig deltakelse.

Om man *løfter blikket* og betrakter *frivillighet* i et større, historisk perspektiv kan man finne en mulig forklaring på hvorfor hypotese 5 forkastes, mens hypotese 6 beholdes. Ser man på den «amerikanske frivilligheten» har den vært preget av en filantropisk tradisjon (Wollebæk og Sivesind 2010). I dette ligger det at hovedfokuset har vært (*og er*) å samle inn penger,

hvilket gjør det nærliggende å tro at et arrangement må ha en høy personlig verdi for at amerikansk ungdom skal delta som frivillige (donere penger) (Wollebæk og Sivesind 2010). Den norske frivillighetstradisjonen står i sterk kontrast til dette, og har helt siden andre halvdel av 1800-tallet vært preget av organisasjoner «med medlemskap som hovedtilknytningsform» (Wollebæk og Sivesind 2010, s. 101). Nå ser det imidlertid ut som at forskjellene mellom tradisjonene «viskes ut», noe som kan tilskrives «den kolossale individuelle velstandsveksten som har skjedd i Norge de siste årene» (Wollebæk og Sivesind 2010, s. 102). Denne velstandsveksten kan sees i sammenheng med stadig flere tar høyere utdanning hvilket kan føre til bedre betalingsevne – og – vilje. En mulig ringvirkning av dette kan være at det blir enklere å «kjøpe seg fri» i stedet for å delta i frivillig arbeid. Et annet element som kan trekkes frem er den såkalte «tidsklemmen» hvorpå det ikke ønskes ytterligere gjøremål og forpliktelser i en allerede hektisk hverdag. I forlengelsen av dette antas det at personer som befinner seg i «tidsklemmen» og har en god økonomisk situasjon, velger donasjon av penger. Dette velges fremfor å bruke «dyrebar» tid på frivillig arbeid, da dette kan betraktes som en større kostand.

Med bakgrunn i drøftingen ovenfor, både tror og mener vi at dette er et tema som bør være aktuelt for fremtiden. Et interessant spørsmål vil for eksempel være hva resultatet hadde blitt hvis vår undersøkelse gjennomføres på nytt om 5-10 år? Hvis utviklingen fortsetter er det da sannsynlig at enda flere, ikke bare har råd til å donere, men faktisk velger det fremfor å bruke tid på «gammeldags» frivillig deltakelse?

10.5 Hypotese 7

H1: *Én deltaker på frivillighet kan ha både altruistiske-, og egoistiske motiver.*

Forskningen til Clary og Snyder (1999) hevder at en deltakers motivasjonsgrunnlag kan være både egoistisk og altruistisk. For å teste hvorvidt oppgaven underbygger påstanden er det foretatt en enveis variansanalyse. Utgangspunktet for analysen var en standardisering av den egoistiske variabelen. Resultatene viste at respondentene i gruppe 3 (basert på vurderingen av den egoistiske variabelen), i tillegg skåret desidert høyest på verdivariabelen (4.66). Da det er signifikante forskjeller mellom gruppene og en lineær sammenheng, virker det å være belegg for å hevde at resultatene er av betydning. Med andre ord er det klare indikasjoner på at individer kan være både egoistisk og altruistisk motiverte. Dette er litt bemerkelsesverdig i og med at altruisme defineres som det motsatte av egoisme (altruisme. (28.02.2013) I Store norske leksikon).

Så hvordan kan det ha seg at én og samme person faktisk kan være motivert av to faktorer som i natur er perfekte motsetninger? Clary mfl. (1998) har bidratt med en mulig forklaring på fenomenet. I sin rapport påpeker Clary mfl. (1998) at det eksisterer en bevissthet om at egoistiske fordeler ligger latent i deltakelsen. Det betyr med andre ord at selv om en person deltar basert på et uselvvisk grunnlag, er han eller hun bevisst på at deltakelsen fører med seg personlige fordeler. Som vi ser innehar en slik bevissthet potensialet til å forklare dette bemerkelsesverdige fenomenet.

En annen forklaring kan komme frem av å se nærmere på de potensielle feilkildene selvrapportering bringer med seg. I relasjon til den *egoistiske* variabelen vil det være naturlig å anta at vurderingene preges av en unnlattelse av *ufordelaktig informasjon*. Argumentet for å hevde dette er at svært få anser det som fordelaktig å bli oppfattet som egoistiske. Analysen tilsier imidlertid at denne feilkilden nesten er fraværende, da kun 11 av 170 sier seg «helt-,» eller «delvis uenig» i at de hadde egoistiske motiver (se vedlegg 11).

Hva angår den altruistiske variabelen kan det, ut ifra den høye skåren late til å ha forekommet viss grad av inntrykksmanipulering. Noe av forklaringen er at påstandene som inngår i variabelen gjennomgående bærer preg av en etisk forankring, hvilket kan gjøre det vanskelig å svare ærlig på dem (bevisst eller ubevisst). Antagelsen om at inntrykksmanipulasjon er til stede støttes av Fisher (1993) som hevder respondenter ofte er ute av stand til å vurdere sensitive temaer på en nøytral måte. For å forklare hva dette kommer av, kreves en bedre forståelse av personlighetspsykologi. I denne sammenhengen kan det blant annet vises til Carl Rogers' personlighetsteori for å øke forståelsen av hvorfor inntrykksmanipulasjon forekommer ved selvrapportering. Personlighetsstrukturbegrepet i Rogers' teori er knyttet til *selvet*, hvor kjernen er «de oppfatningene vi har om oss selv» (Kaufmann og Kaufmann 2009). Begrepet kan defineres som «senteret for vår forståelse av oss selv og omgivelsene og for hvordan vi bør handle for å nå våre mål» (Kaufmann og Kaufmann 2009, s. 124). Videre hevder også teorien at mennesker har en personlig forestilling om hvordan de ønsker å være, hvilket Rodgers omtalte som *det ideelle selvet* (Kaufmann og Kaufmann 2009).

Det er nærliggende å tro at de verdier og holdninger et individ søker å etterleve, gjenspeiler det kulturen og personene man omgås verdsetter. *Det ideelle selvet* kan med andre ord antas å være preget og formet av kulturen man lever i.

I forlengelsen av dette kan inntrykksmanipulasjon sees på som en konsekvens av at respondentene har et feilaktig *selvbilde*. Eksempelvis kan man «lure» seg selv til å tro at egne

verdier samsvarer med det ideelle selv, mens virkeligheten er en annen. Hvis man i et spørreskjema må ta stilling til påstander hvor det er uoverensstemmelse mellom egne verdier og det sosialt aksepterte kan en innrømmelse av dette føre med seg intrapersonlige konflikter. For å unngå dette kan det tenkes at respondentene tenderer å svare i henhold til det sosialt aksepterte for å opprettholde sin egen illusjon. Individet beskytter altså seg selv mot innrømmelser som bryter med selvbildet. Om våre resultater bærer preg av inntrykksmanipulasjon kan ikke fastslås, men med bakgrunn i den presenterte teorien anses det som høyst sannsynlig.

Hvorfor inntrykksmanipulasjon forekommer i situasjoner hvor man er anonym, er helt klart meget interessant å se nærmere på i fremtiden. Som det fremgår av drøftingen over krever imidlertid et godt svar at man beveger seg langt inn i personlighetspsykologien. Dette er et fagfelt studien ikke har til hensikt å dekke. På bakgrunn av dette blir ikke mulige forklaringer og løsninger drøftet ytterligere. I stedet vil det sies at oppgaven i stor grad forsvarer, og ikke minst oppfordrer til videre forskning på motivasjon og frivillighet. I Norge er dette et felt hvor det er gjennomført lite forskning, hvilket har ført til at det i stor grad sees til utlandet etter forklaringer. Konklusjonene og resultatene fra utenlandske studier kan imidlertid ikke automatisk implementeres i Norge (jf. avsnitt 10.4). Noe av forklaringen på dette kan være at frivillighet i Norge tradisjonelt sett er forbundet med en «folkebevegelse», i motsetning til USA hvor den «filantropiske» tankegangen har vært (og er) fremtredende.

10.6 Hypotese 8

H1: Fremtidig deltakelse er positivt relatert til tilfredsstillelse av ett eller flere motivasjonsbehov.

Clary mfl. (1998) gjennomførte en rekke studier for å sikre gyldigheten, og ikke minst bruksområdene til VFI. I den sjettede studien til Clary mfl. (1998) var hovedfokuset å avdekke hva som påvirker et individs sannsynlighet for å delta som frivillig i fremtiden. Fra et funksjonalistisk perspektiv søkte de å avklare hvilken påvirkning et eventuelt samsvar mellom den underliggende motivasjonen og de mottatte *fordelene* ville ha (Clary mfl. 1998). Clary mfl. (1998) forventet at personer hvis erfaringer samsvarte med årsaken til at de deltok, ville sitte igjen med bedre opplevelser og inntrykk enn andre. En slik antagelse kan i seg selv hevdes å være meget logisk, og kan illustreres via følgende: En persons deltakelse som frivillig kan ha rotfeste i ulike behov og ønsker, blant annet et ønske om å «utforske alternative karriereretninger» (karriererelatert påstand, se vedlegg 13). Jo sterkere grad

personen opplever behovsrealisering gjennom deltakelse, dess sterkere grad av tilfredsstillelse. Dette fører igjen til at sannsynligheten for gjentakelse av aktiviteten øker (Clary mfl. 1998).

Gjennom hypotese 8 er det ønskelig å se om teorien gjelder for norsk ungdom. Oppgaven tar ikke for seg noen grundigere analyse eller drøfting av deltakelse (jf. avsnitt 10.1). Dette fører med seg en antagelse om at en deltakers tanker om frivillighet er sterkt preget av tidligere erfaring, uavhengig om den har vært regelmessig eller sporadisk. Basert på dette antas det at personer som opplever *karrieremessige* fordeler, i etterkant forbinder frivillighet med muligheten til å oppnå dette igjen. I slike tilfeller samsvarer motiver og erfaringer, hvilket kan føre til høyere sannsynlighet for fremtidig deltakelse. For å avdekke i hvilken grad dette stemmer, er det gjennomført en enveis variansanalyse. I relasjon til dette sees det nærmere på to faktorer.

Den første faktoren omhandler hvorvidt det er vesentlige forskjeller mellom totalvurderingene til gruppe 1, 2 og 3. Tabell 17 viser signifikante forskjeller i sannsynligheten for fremtidig deltakelse mellom gruppe 1 og 3 ved alle seks variablene.

Den andre faktoren som er avgjørende når hypotesens gyldighet vurderes er at det eksisterer en positiv lineær sammenheng mellom grad av tilfredsstillelse av motivasjonsgrunnet og sannsynlighet for fremtidig deltakelse. Med utgangspunkt i signifikansnivået ser det ut til at dette er tilfellet, noe som indikerer at hypotesen er valid. På bakgrunn av dette kan det antas at resultatene fra studien kan være av stor betydning for organisasjoner som avhenger av frivillig deltakelse for å eksistere. Blant annet understrekes viktigheten av at man bevisst legger oppgavene til rette for å *matche* de frivilliges motiver. For å få til dette er det naturlig at kjennskapen til hva som motiverer til deltakelse økes.

Nå skal det for øvrig legges til at resultatene, til tross for det lave signifikansnivået, ikke er uten usikkerhetsmomenter. Det er blant annet gjort en rekke forutsetninger om hvordan *tidligere erfaringer* preger respondentens nåværende *tanke om frivillighet*. En konsekvens av dette er at vi ikke kan si med 100 % sikkerhet at hypotesen er sann, og temaet vil derfor være interessant for videre forskning. I den forbindelse vil det være interessant å se hvilke bidrag eventuelle dybdeintervjuer kan tilføre. Slike intervjuer åpner opp for en dypere forståelse av de mentale prosessene. Grunnet begrenset med tid og ressurser har ikke dette blitt gjort i denne oppgaven.

Uavhengig av forutsetningene som er tatt vil det anbefales at frivillige organisasjoner øker sin kjennskap til hva som motiverer ungdom, samt bevisstheten i hvordan oppgavene utformes. Om det viktigste for motivasjonen til en aktuell målgruppe (ungdom) er knyttet til den sosiale variabelen, er det nærliggende å tro at det viktig å legge til rette for at det oppleves relevante fordeler. Ut i fra denne studien vil det i et slikt tilfelle virke lite gagnende å isolere deltakerne i individuelle oppgaver, uten mulighet til å tilfredsstille sosiale behov. Oppsummert anbefales det at organisasjonene forsøker å gi deltakerne en positiv erfaring, da dette kan anses som en vinn-vinn-situasjon.

Diskusjonen i dette kapittelet er en konsekvens av resultatene fra kapittel 9. Som en følge av diskusjonen har vi kommet frem til en konklusjon som avrunder oppgaven. Denne er å finne i det siste og avsluttende kapittelet.

11. Konklusjon

Problemstilling: Hvordan motivere ungdom til å engasjere seg, delta, og fortsette som frivillige under idrettsarrangement i Norge?

Kunnskapen om temaene motivasjon og frivillighet har naturlignok økt betraktelig i løpet av det siste halve året, og vi kan med «hånden på hjertet» hevde å ha erfart både opp-, og nedturer. Den største lærdommen har likevel kommet gjennom denne selvstendige arbeidsprosessen.

Hovedmålet med oppgaven har vært å undersøke *hvordan* man kan motivere ungdom til å engasjere seg, delta, og fortsette som frivillige ved idrettsarrangementer i fremtiden. Med tanke på problemstillingen var det ønsket å ta utgangspunkt i norsk forskning på motivasjon og frivillighet. Grunnen er at tanker og forestillinger om frivillighet gjerne er preget av kultur og tradisjon, hvilket betyr at utenlandske resultater ikke automatisk overføres til Norge. Det viste seg imidlertid å være begrenset med norsk forskning på feltet, og det ble ansett som nødvendig å rette fokus mot utlandet. Som en følge av dette ble problemstillingen forsøkt besvart gjennom en funksjonalistisk tilnærming til motivasjon, basert på Clary mfl. (1998). I tillegg ble forskningen til Wollebæk og Sivesind (2010) brukt som et norsk supplement, da deres tilnærming til motivasjon kan knyttes opp mot Clary mfl. (1998).

Før problemstillingen kunne besvares var det naturlig å kartlegge hvordan situasjonen og utviklingen blant ungdom faktisk er, hva angår frivillig deltakelse. I den forbindelse ble det

med utgangspunkt i Wollebæk og Sivesind (2010) undersøkt om det eksisterte forskjeller internt blant ungdom. De tre første hypotesene har til hensikt å belyse dette. På basis av våre resultater kan det ikke hevdes at noen undergrupper utpreget seg nevneverdig, hverken basert på kjønn eller utdanning. Wollebæk og Sivesind (2010) dokumenterte derimot forskjeller i den frivillige deltakelsen basert på kjønn, og som tidligere nevnt er det derfor tatt høyde for at denne forskjellen og utviklingen fremdeles er gjeldende (jf. avsnitt 10.1). Hva angår utdanning er dette en variabel som ut ifra vår studie ikke kan sies å ha stor påvirkning (jf. avsnitt 10.2). Vedrørende denne variabelen er det også enkelte ulikheter mellom vår og Wollebæk og Sivesind (2010) sin tilnærming (jf. avsnitt 10.2). Deres funn baserer seg på et skille mellom grunnskole og videregående utdanning, noe som førte til veldig små utvalg (Wollebæk og Sivesind 2010). Grunnet begrensede ressurser var det ikke mulig for oss å nå ut til dette grunnskolesegmentet. Med bakgrunn i våre resultater argumenteres det for at hverken *tidligere* eller *sannsynlighet for fremtidig deltakelse* påvirkes av om høyeste utdanningsnivå er videregående – eller høyskole/universitet.

Med utgangspunkt i dette er det lite som sår tvil om Wollebæk og Sivesind (2010) sine dokumentasjoner og konklusjoner fra 2009. For å gi resultatene så høy gyldighet og relevans som mulig ble den videre analyseringen gjort med utgangspunkt i utviklingen beskrevet av Wollebæk og Sivesind (2010). De gjenværende hypoteser og analyser knytter seg mer direkte til å besvare selve problemstillingen, og tar utgangspunkt i teorien Clary mfl. (1998) fremskaffet. Clary mfl. (1998) sin grunnidé er at frivillighet har potensialet til å tilfredsstille seks ulike funksjonelle motiver (omtalt som variabler) (jf. avsnitt 2.3). Disse kan igjen verdsettes ulikt av hvert enkelt individ, og ble operasjonalisert og testet gjennom seks ulike studier. Til slutt ble funksjonene sammenfattet i verktøyet VFI (jf. avsnitt 2.3). Gjennom sine studier fikk Clary mfl. (1998) støtte for sine antagelser, og en av de sentrale hypotesene var at «*grad av samsvar mellom den frivilliges opplevelse og motivasjonsbehov påvirker intensjonene om å delta på nytt*».

Basert på våre funn virker det å være to faktorer som har mye å si for at man skal lykkes med å engasjere unge mennesker i frivillig arbeid. En av disse er *tidligere deltakelse*. Gjennom hypotese fire kommer det tydelig frem at personer som har deltatt tidligere, anser det som mye mer sannsynlig at de kommer til å delta i fremtiden enn de som aldri har deltatt. Det kan altså virke som frivillig arbeid må settes i gang allerede fra ung alder, om man skal lykkes i å snu dagens utvikling (jf. avsnitt 10.4). Virkningene av et slikt tiltak vil imidlertid ikke være å se før om mange år, og vil i så måte være til liten nytte for LYOGOC. I det foregående

kapittelet ble det foreslått å innføre frivillig arbeid i den videregående skolen. Et slikt tiltak vil kunne få virkninger både på kort *og* lang sikt. I relasjon til dette fremheves viktigheten av den andre faktoren vi har identifisert gjennom studien; tilfredsstillende av motivasjonsbehov. Dette beveger oss inn mot kjernen av oppgaven; *hvordan å motivere ungdom.*

Med utgangspunkt i våre resultater virker det å være sentralt at den frivillige deltakelsen knyttes opp mot noe av betydning for det enkelte individ (jf. avsnitt 10.6). I dette ligger det at erfaringene ungdommene sitter igjen med i etterkant, må oppleves å samsvare med verdier, ønsker *og/eller* behov. Dette virker å være gjeldende *både* for personer med *og* uten tidligere erfaring fra frivillighet. Ser man på studiene til Clary mfl. (1998) antydes det samme, hvilket forsterker grunnlaget for å påpeke viktigheten av faktoren. Som en videreføring av dette, anbefales LYOGOC (og andre som avhenger av ungt frivillig engasjement), å være bevisste på å markedsføre hvilke behov de kan realisere. I forbindelse med dette vises det til *Study 4* i Clary mfl. (1998) hvor man fikk bekreftende resultater på at annonser som appellerer til, eller samsvarer med de behovene individet anså som viktige, i stor grad motiverte til deltakelse. Med andre ord vil det å reklamere for *riktige muligheter* ovenfor de *riktige personene* i stor grad virke positivt inn på motivasjonen. I denne sammenhengen tydet forskningen til Clary mfl. (1998) på at «*verdier*» ville være den mest hensiktsmessige variabelen å fokusere på. De hevdet at dette var den viktigste grunnen til tidligere og fremtidig deltakelse hos ungdom, hvilket var grunnlaget for enkelte av våre antakelser. Gjennom denne studien har det *kun* vist seg at *verdier* er av høy betydning for deltakelse i fremtiden. Dette fremhever viktigheten av at organisasjonene lykkes med å styrke sin posisjon, hvilket kan assosieres med branding. I den kommende tiden kan dette være verdt å se nærmere inn på for forskning innenfor markedsføring. Dette fremheves av respondentenes svar på hvorfor de kunne tenke seg å delta. Viktigheten av å bidra for noe av personlig betydning (jf. avsnitt 10.4.), utpreget seg sterkt. Det som kan trekkes ut fra dette er at om LYOGOC (eller andre) skal lykkes i å motivere flest mulig ungdom til deltakelse, *må* de gjøre seg betydningsfulle hos ungdommene.

Selv om den overnevnte påstanden faller inn under verdivariabelen, argumenteres det for at det kan ligge et egoistisk behov til grunn for deltakelsen. Dette er fordi påstanden reflekterer noe av personlig viktighet, og således er egoistisk og ikke altruistisk motivert. I tilknytning til dette påpekte Clary mfl. (1998) at selv om en handling (frivillig deltakelse) later til å være altruistisk motivert, kan det eksistere en bevissthet rundt de egoistiske fordelene innbakt i den (jf. avsnitt 10.5). Denne påstanden bygget på studiene til Clary mfl. (1998) hvor man

illustrerte hvordan frivillighet kan være fler-motiverende. Ulike individer har ulike behov, og ett enkelt individ kan igjen være motivert av mer enn ett (Clary og Snyder 1999). Det spennende er ifølge Clary og Snyder (1999) at dette kan sees i assosiasjon med altruisme vs. egoisme-debatten, som ofte finner sted i diskusjoner om frivillighet. Kjernen i debatten er de to motstridende argumentene om at *alle* frivillige handlinger er motivert av selviske motiver kontra argumentet om at frivillighet noen ganger bygger på et uselvisk ønske om å hjelpe andre (Clary og Snyder 1999).

Til tross for at funnene i denne oppgaven av Clary mfl. (1998) virker de å være litt forunderlige. Årsaken er at de indikerer at én og samme person kan være både altruistisk- og egoistisk motivert (jf. avsnitt 10.5). Hva gjelder altruisme-egoisme debatten kan vi ikke hevde å «avslutte» debatten rundt altruisme versus egoisme. Funnene gir endog et insentiv til videre forskning på området.

Basert på oppgaven virker to faktorer å ha stor betydning på hvorvidt man lykkes med å «motivere ungdom til å engasjere seg, delta og fortsette som frivillige». Den ene faktoren retter fokus mot ungdommen og deres erfaringer, og dreier seg om individenes fortid. Ut i fra resultatene anbefales det å iverksette tiltak for å inkludere personer i frivillighet fra ung alder av. Dette baseres på den positive relasjonen mellom tidligere- og - fremtidig deltakelse. Den andre faktoren omhandler tiltak fra de frivillige organisasjonenes side. For å motivere flere unge til å engasjere seg i frivillighet anbefales det, med bakgrunn i våre funn, at organisasjonene må være bevisste i oppgavetilpasning, og egen markedsføring. Studien viser at muligheter for å tilfredsstille individuelle behov har positiv påvirkning på ungdoms sannsynlighet for å delta. I tillegg kommer det frem av studien at én og samme person kan være motivert av flere behov. Frivillige organisasjoner anbefales derfor å fokusere sin markedsføring mot mer enn ett behov. Grunnen er at det gir flere muligheter til å *matche* behovene som er viktige for ungdom, noe som igjen antas å øke deres sannsynlighet for deltakelse.

12. Kildehenvisning

Lillehammer 2016 (2013) Hva er Ungdoms-OL? [online]

http://www.lillehammer2016.no/om_yog.html (17.03.2013)

Norges idrettsforbund (2011) Storsatsing på ungdomsidrett [online]

http://www.idrettsforbundet.no/nyheter/Sider/Storsatsing_pa_ungdomsidretten.aspx

(15.01.2013)

Olympic.org (2012) YOG NEWS [online] <http://www.olympic.org/news/what-is-yog/195805>

(25.01.2013)

Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor (2008) [online]

<http://www.sivilsamfunn.no/Info> (18.03.2013)

- Statistisk sentralbyrå (2013) Arbeidskraftundersøkelsen, 1. kvartal 2013 [online] <http://www.ssb.no/aku/> (11.2.2013)
- Statistisk sentralbyrå (2013) Elevar i grunnskolen, 1. oktober 2012 [online] <http://www.ssb.no/emner/04/02/20/utgrs/arkiv/tab-2005-05-25-04.html> (12.2.2013)
- Statistisk sentralbyrå (2013) Gjennomstrømning i videregående opplæring, 2011 [online] <http://www.ssb.no/emner/04/02/30/vgogjen/tab-2012-05-30-09.html> (11.2.2013)
- Statistisk sentralbyrå (2013) Menn og kvinner i arbeidsstyrken, etter alder i prosent av personer i alt i hver gruppe [online] <http://www.ssb.no/a/aarbok/fig/fig-206.html> (11.2.2013)
- Statistisk sentralbyrå (2013) Variabeldefinisjon Arbeidsstyrken [online] <http://www.ssb.no/metadata/conceptvariable/vardok/1124/nb> (11.2.2013)
- Store Norske Leksikon (2013) altruisme [online] <http://snl.no/altruisme> (25.04.2013)
- Statistisk sentralbyrå (2013) Fødte, 2012 [online] <http://www.ssb.no/fodte/tab-2012-04-11-07.html> (11.2.2013)
- Store Norske Leksikon (2013) Hypotesetesting [online] http://snl.no/sml_artikkel/hypotesetesting (23.04.2013)
- Store Norske Leksikon (2013) Statistikk [online] <https://snl.no/statistikk> (23.04.2013)
- Clary, E. G. mfl. (1998) Understanding and assessing the motivations of volunteers: a functional approach. I: *Journal of personality and social psychology*, 74(6), s. 1516.
- Clary, E. G. og M. Snyder (1999) The Motivations to Volunteer Theoretical and Practical Considerations. I: *Current Directions in Psychological Science*, 8(5), s. 156-159.
- Fisher, R. J. (1993) Social desirability bias and the validity of indirect questioning. I: *Journal of Consumer Research*, s. 303-315.
- Gravdal, L. og G. M. Sandal (2004) Sosial ønskevridighet: Marlowe-Crowne Social Desirability Scale i norsk forkortet utgave. I: *Tidsskrift for Norsk Psykologforening*, 41(9), s. 729-730.

Gripsrud, G., U. H. Olsson og R. Silkoset (2010) *Metode og dataanalyse: beslutningsstøtte for bedrifter ved bruk av JMP*. Kristiansand: Høyskoleforl.

Halvorsen, K. (2008) *Å forske på samfunnet : en innføring i samfunnsvitenskapelig metode*. Oslo: Cappelen akademisk forl.

Kaufmann, G. og A. Kaufmann (2009) *Psykologi i organisasjon og ledelse*. Bergen: Fagbokforl.

Ryan, R. M. og E. L. Deci (2000) Intrinsic and extrinsic motivations: Classic definitions and new directions. I: *Contemporary educational psychology*, 25(1), s. 54-67.

Wenstøp, F. (2006) *Statistikk og dataanalyse*: Universitetsforlaget.

Wollebæk, D. og K. H. Sivesind (2010) *Fra folkebevegelse til filantropi? Frivillig innsats i Norge 1997-2009*: Rapport.

Vedlegg

Vedlegg 1:

Ego forsterkende

Correlations

		Frivillig deltakelse får meg til å føle meg viktig	Frivillig arbeid øker selvtilliten min	Frivillig arbeid får meg til å føle meg betydningsfull	Frivillig arbeid får meg til å føle meg bedre som person	Frivillig arbeid er en måte å nye venner på
Frivillig deltakelse får meg til å føle meg viktig	Pearson Correlation	1	,773**	,692**	,606**	,262**
	Sig. (2-tailed)		,000	,000	,000	,000
	N	235	231	198	198	232
Frivillig arbeid øker selvtilliten min	Pearson Correlation	,773**	1	,626**	,628**	,283**
	Sig. (2-tailed)	,000		,000	,000	,000
	N	231	238	198	198	235
Frivillig arbeid får meg til å føle meg betydningsfull	Pearson Correlation	,692**	,626**	1	,718**	,170*
	Sig. (2-tailed)	,000	,000		,000	,016
	N	198	198	202	202	200
Frivillig arbeid får meg til å føle meg bedre som person	Pearson Correlation	,606**	,628**	,718**	1	,165*
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000		,019
	N	198	198	202	202	200
Frivillig arbeid er en måte å nye venner på	Pearson Correlation	,262**	,283**	,170*	,165*	1
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,016	,019	
	N	232	235	200	200	249

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Forståelse

Correlations

		Frivillig arbeid gir meg mulighet til å nytt perspektiv på ting	Jeg kan lære noe om den saken jeg arbeider for	Jeg kan lære meg hvordan jeg skal behandle forskjellige typer mennesker	Jeg kan utforske mine egne styrker	Frivillig arbeid gir meg mulighet til å lære gjennom erfaring
Frivillig arbeid gir meg mulighet til å nytt perspektiv på ting	Pearson Correlation	1	,653**	,539**	,489**	,533**
	Sig. (2-tailed)		,000	,000	,000	,000
	N	238	231	193	195	235
Jeg kan lære noe om den saken jeg arbeider for	Pearson Correlation	,653**	1	,510**	,474**	,576**
	Sig. (2-tailed)	,000		,000	,000	,000
	N	231	239	194	196	236
Jeg kan lære meg hvordan jeg skal behandle forskjellige typer mennesker	Pearson Correlation	,539**	,510**	1	,764**	,675**
	Sig. (2-tailed)	,000	,000		,000	,000
	N	193	194	200	200	197
Jeg kan utforske mine egne styrker	Pearson Correlation	,489**	,474**	,764**	1	,610**
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000		,000
	N	195	196	200	202	199
Frivillig arbeid gir meg mulighet til å lære gjennom erfaring	Pearson Correlation	,533**	,576**	,675**	,610**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000	,000	
	N	235	236	197	199	249

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Sosial

Correlations

		Vennene mine deltar som frivillige	Folk som står meg nær vil at jeg skal arbeide som frivillig	Folk jeg kjenner deler en interesse for frivillig arbeid	Frivillig arbeid er viktig for de jeg kjenner best	Frivillig arbeid er viktig for de jeg kjenner best
Vennene mine deltar som frivillige	Pearson Correlation	1	,510**	,619**	,540**	,514**
	Sig. (2-tailed)		,000	,000	,000	,000
	N	234	210	191	192	232
Folk som står meg nær vil at jeg skal arbeide som frivillig	Pearson Correlation	,510**	1	,549**	,553**	,533**
	Sig. (2-tailed)	,000		,000	,000	,000
	N	210	216	176	177	215
Folk jeg kjenner deler en interesse for frivillig arbeid	Pearson Correlation	,619**	,549**	1	,725**	,649**
	Sig. (2-tailed)	,000	,000		,000	,000
	N	191	176	201	198	200
Frivillig arbeid er viktig for de jeg kjenner best	Pearson Correlation	,540**	,553**	,725**	1	,769**
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000		,000
	N	192	177	198	201	199
Frivillig arbeid er viktig for de jeg kjenner best	Pearson Correlation	,514**	,533**	,649**	,769**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000	,000	
	N	232	215	200	199	248

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Karriere

Correlations

		Frivillig arbeid kan hjelpe meg å en fot innenfor der jeg vil jobbe	Jeg kan skaffe meg nye kontakter som kan hjelpe meg senere	Frivillig arbeid gir meg mulighet til å utforske alternative karriereretninger	Frivillig arbeid ser bra ut på min CV	Frivillig arbeid kan hjelpe meg til suksess i livet
Frivillig arbeid kan hjelpe meg å en fot innenfor der jeg vil jobbe	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	1	,707**	,583**	,425**	,424**
Jeg kan skaffe meg nye kontakter som kan hjelpe meg senere	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	,707**	1	,478**	,326**	,338**
Frivillig arbeid gir meg mulighet til å utforske alternative karriereretninger	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	,583**	,478**	1	,515**	,532**
Frivillig arbeid ser bra ut på min CV	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	,425**	,326**	,515**	1	,509**
Frivillig arbeid kan hjelpe meg til suksess i livet	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	,424**	,338**	,532**	,509**	1
		237	234	192	194	236
		234	243	194	196	242
		192	194	199	197	198
		194	196	197	201	200
		236	242	198	200	251

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Verdier

Correlations

		Jeg bryr meg om de som har mindre enn meg selv	Jeg er genuint opptatt av å hjelpe andre	Jeg kan gjøre noe for en sak som er viktig for meg	Jeg har medfølelse for folk i nød	Jeg synes det er viktig å hjelpe andre
Jeg bryr meg om de som har mindre enn meg selv	Pearson Correlation	1	,698**	,424**	,680**	,630**
	Sig. (2-tailed)		,000	,000	,000	,000
	N	245	245	195	196	244
Jeg er genuint opptatt av å hjelpe andre	Pearson Correlation	,698**	1	,435**	,667**	,590**
	Sig. (2-tailed)	,000		,000	,000	,000
	N	245	246	196	197	244
Jeg kan gjøre noe for en sak som er viktig for meg	Pearson Correlation	,424**	,435**	1	,527**	,554**
	Sig. (2-tailed)	,000	,000		,000	,000
	N	195	196	200	199	198
Jeg har medfølelse for folk i nød	Pearson Correlation	,680**	,667**	,527**	1	,730**
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000		,000
	N	196	197	199	201	199
Jeg synes det er viktig å hjelpe andre	Pearson Correlation	,630**	,590**	,554**	,730**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000	,000	
	N	244	244	198	199	249

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Ego-beskyttende

Correlations

		Frivillig arbeid hjelper meg til å tenke på andre ting når jeg er lei meg	Jeg føler meg mindre ensom når jeg arbeider som frivillig	Frivillig arbeid gjør så jeg slipper skyldfølelse over å ha mer enn andre	Frivillig arbeid er en god måte å glemme mine egne problemer på	Frivillig arbeid hjelper med å komme gjennom mine personlige problemer
Frivillig arbeid hjelper meg til å tenke på andre ting når jeg er lei meg	Pearson Correlation Sig. (2-tailed)	1	,584**	,263**	,425**	,348**
Jeg føler meg mindre ensom når jeg arbeider som frivillig	Pearson Correlation Sig. (2-tailed)	,584**	1	,121	,262**	,136
Frivillig arbeid gjør så jeg slipper skyldfølelse over å ha mer enn andre	Pearson Correlation Sig. (2-tailed)	,263**	,121	1	,651**	,493**
Frivillig arbeid er en god måte å glemme mine egne problemer på	Pearson Correlation Sig. (2-tailed)	,425**	,262**	,651**	1	,687**
Frivillig arbeid hjelper med å komme gjennom mine personlige problemer	Pearson Correlation Sig. (2-tailed)	,348**	,136	,493**	,687**	1
	N	145	139	145	144	145
	N	145	139	145	144	145
	N	145	153	153	152	153
	N	145	153	170	168	170
	N	144	152	168	168	168
	N	145	153	170	168	171

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Vedlegg: 2

Cornbach Alfa alle 5 variablene

Ego beskyttende:

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
,834	,834	5

Verdi:

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
,877	,876	5

Karriere:

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
,830	,830	5

Sosial:

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
,883	,885	5

Forståelse:

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
,874	,874	5

Ego forsterkende

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
,821	,823	5

Cronbach Alfa spørsmål 4

Ego-beskyttende:

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,837	2

Verdier:

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,854	2

Karriere:

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,736	2

Sosial:

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,635	2

Forståelse:

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,764	2

Ego-forsterkende:

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,903	2

Cronbach Alfa spørsmål 6:

Ego-beskyttende:

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,918	2

Verdier:

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,656	2

Karriere:

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,671	2

Sosial:

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items

,910	2
------	---

Forståelse:

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,944	2

Ego-forsterkende:

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,673	2

Cronbach Alfa verdier hypotese 7

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,870	3

- Inneholder påstand 3 og 4 fra spørsmål 4, samt påstand 4 fra spørsmål 6.

Vedlegg: 3

Vedlegg hypotese 1: *Unge menn er mindre delaktige som frivillige enn unge kvinner.*

Notes	
Output Created	06-MAY-2013 10:10:33
Comments	
Data	C:\Users\Aleks\Dropbox\Bachelor våren 2013 - LYOGOC (Aleksander og Vegard)\IBM SPSS Statistics 20 - x86\SPSS-resultat VFI\søndag.sav
Active Dataset	DataSet1
Filter	(Spørsmål8_alt6>0) and (Spørsmål8_alt6<6) (FILTER)
Weight	<none>
Split File	<none>
N of Rows in Working Data File	252
Missing Value Handling	For each dependent variable in a table, user-defined missing values for the dependent and all grouping variables are treated as missing.
Cases Used	Cases used for each table have no missing values in any independent variable, and not all dependent variables have missing values.
Syntax	MEANS TABLES=delta_test BY Kjønn /CELLS MEAN COUNT STDDEV /STATISTICS ANOVA LINEARITY.
Processor Time	00:00:00,05
Elapsed Time	00:00:00,05

[DataSet1] C:\Users\Aleks\Dropbox\Bachelor våren 2013 - LYOGOC (Aleksander og Vegard)\IBM SPSS Statistics 20 - x86\SPSS-resultat VFI\søndag.sav

Case Processing Summary

	Cases					
	Included		Excluded		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
delta_test * Kjønn?	252	100.0%	0	0.0%	252	100.0%

Report

delta_test

Kjønn?	Mean	N	Std. Deviation
Mann	1.6617	133	.47494
Kvinne	1.6975	119	.46129
Total	1.6786	252	.46795

ANOVA Table^a

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups (Combined)	.081	1	.081	.367	.545
delta_test * Kjønn? Within Groups	54.884	250	.220		
Total	54.964	251			

a. With fewer than three groups, linearity measures for delta_test * Kjønn? cannot be computed.

Measures of Association

	Eta	Eta Squared
delta_test * Kjønn?	.038	.001

Vedlegg: 4

Hypotese 2:

Case Processing Summary

	Cases					
	Included		Excluded		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
Har du deltatt som frivillig tidligere? * utdanning_vgs_høgskole	133	100.0%	0	0.0%	133	100.0%

Report

Har du deltatt som frivillig tidligere?

utdanning_vgs_høgskole	Mean	N	Std. Deviation
1.00	1.3125	48	.46842
2.00	1.3529	85	.48072
Total	1.3383	133	.47494

ANOVA Table^a

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Har du deltatt som frivillig tidligere? *	Between Groups (Combined)	.050	1	.050	.221	.639
utdanning_vgs_høgskole	Within Groups	29.724	131	.227		
Total		29.774	132			

a. With fewer than three groups, linearity measures for Har du deltatt som frivillig tidligere? * utdanning_vgs_høgskole cannot be computed.

Measures of Association

	Eta	Eta Squared
Har du deltatt som frivillig tidligere? * utdanning_vgs_høgskole	.041	.002

Deskriptivt statistikk:

Statistics

Hva er ditt høyeste utdanningsnivå?

(hvis du er under utdanning, velg det utdanningsnivået du for tiden befinner deg på)

N	Valid	88
	Missing	0

Mean	1.7273
Std. Deviation	.63838
Skewness	.307
Std. Error of Skewness	.257
Kurtosis	-.652
Std. Error of Kurtosis	.508
Minimum	1.00
Maximum	3.00

Hva er ditt høyeste utdanningsnivå?

(hvis du er under utdanning, velg det utdanningsnivået du for tiden befinner deg på)

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Videregående	33	37.5	37.5	37.5
Valid 3-årig utdanningsløp (høgskole/universitet)	46	52.3	52.3	89.8
Valid 5-årig utdanningsløp (høgskole/universitet)	9	10.2	10.2	100.0
Total	88	100.0	100.0	

Hypotese 3:

Case Processing Summary

	Cases					
	Included		Excluded		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
Delta_i_fremtiden * utdanning_vgs_høgskole	133	100.0%	0	0.0%	133	100.0%

Report

Delta_i_fremtiden

utdanning_vgs_høgskole	Mean	N	Std. Deviation
1.00	3.3958	48	1.28394
2.00	3.4941	85	1.12993
Total	3.4586	133	1.18393

ANOVA Table^a

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups (Combined)	.296	1	.296	.210	.647
Delta_i_fremtiden * utdanning_vgs_høgskole Within Groups	184.726	131	1.410		
Total	185.023	132			

a. With fewer than three groups, linearity measures for Delta_i_fremtiden * utdanning_vgs_høgskole cannot be computed.

Measures of Association

	Eta	Eta Squared
Delta_i_fremtiden * utdanning_vgs_høgskole	.040	.002

Vedlegg: 5
Hypotese 4

Case Processing Summary

	Cases					
	Included		Excluded		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
delta_test * Delta_i_fremtiden	252	100,0%	0	0,0%	252	100,0%

Report

delta_test

Delta_i_fremtiden	Mean	N	Std. Deviation
0 %	1,3333	6	,51640
1-25 %	1,3721	43	,48908
26-50 %	1,5694	72	,49863
51-75 %	1,8382	68	,37097
76-100 %	1,8730	63	,33563
Total	1,6786	252	,46795

ANOVA Table

			Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
(Combined)			9,727	4	2,432	13,278	,000
delta_test * Delta_i_fremtiden	Between Groups	Linearity	8,942	1	8,942	48,825	,000
		Deviation from Linearity	,785	3	,262	1,428	,235
	Within Groups		45,237	247	,183		
Total			54,964	251			

Measures of Association

	R	R Squared	Eta	Eta Squared
delta_test * Delta_i_fremtiden	,403	,163	,421	,177

Vedlegg: 6

Hypotese 5 og 6

Means

		Notes	
Output Created			05-MAY-2013 08:05:44
Comments			
	Data	C:\Users\Aleks\Dropbox\Bachelor våren 2013 - LYOGOC (Aleksander og Vegard)\IBM SPSS Statistics 20 - x86\SPSS-resultat VFI\lørddag.sav	
	Active Dataset	DataSet1	
Input	Filter	<none>	
	Weight	<none>	
	Split File	<none>	
	N of Rows in Working Data File		433
Missing Value Handling	Definition of Missing	For each dependent variable in a table, user-defined missing values for the dependent and all grouping variables are treated as missing.	
	Cases Used	Cases used for each table have no missing values in any independent variable, and not all dependent variables have missing values.	
Syntax		MEANS TABLES=delta_test BY spm6_verdier_VFI /CELLS MEAN COUNT STDDEV /STATISTICS ANOVA LINEARITY.	
Resources	Processor Time		00:00:00,05
	Elapsed Time		00:00:00,04

[DataSet1] C:\Users\Aleks\Dropbox\Bachelor våren 2013 - LYOGOC (Aleksander og Vegard)\IBM SPSS Statistics 20 - x86\SPSS-resultat VFI\lørddag.sav

Case Processing Summary

	Cases					
	Included		Excluded		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
delta_test * spm6_verdier_VFI	202	46.7%	231	53.3%	433	100.0%

Report

delta_test

spm6_verdier_VFI	Mean	N	Std. Deviation
------------------	------	---	----------------

1.00	1.6667	3	.57735
1.50	2.0000	1	.
2.00	2.0000	3	.00000
2.50	1.6667	6	.51640
3.00	1.7059	17	.46967
3.50	1.8421	19	.37463
4.00	1.8298	47	.37988
4.50	1.8780	41	.33129
5.00	1.8615	65	.34807
Total	1.8366	202	.37062

ANOVA Table

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
(Combined)	.771	8	.096	.693	.698
Between Groups					
Linearity	.264	1	.264	1.902	.169
Deviation from Linearity	.506	7	.072	.520	.819
Within Groups	26.838	193	.139		
Total	27.609	201			

Measures of Association

	R	R Squared	Eta	Eta Squared
delta_test * spm6_verdier_VFI	.098	.010	.167	.028

```
MEANS TABLES=delta_test BY spm4_verdier_VFI
/CELLS MEAN COUNT STDDEV
/STATISTICS ANOVA LINEARITY.
```

```
MEANS TABLES=Delta_i_fremtiden BY spm4_verdier_VFI
/CELLS MEAN COUNT STDDEV
/STATISTICS ANOVA LINEARITY.
```

Means

Notes

Output Created	05-MAY-2013 08:11:34
Comments	
Data	C:\Users\Aleks\Dropbox\Bachelor våren 2013 - LYOGOC (Aleksander og Vegard)\IBM SPSS Statistics 20 - x86\SPSS-resultat VFI\lørddag.sav
Active Dataset	DataSet1
Filter	<none>
Weight	<none>
Split File	<none>
N of Rows in Working Data File	433
Missing Value Handling	For each dependent variable in a table, user-defined missing values for the dependent and all grouping variables are treated as missing. Cases used for each table have no missing values in any independent variable, and not all dependent variables have missing values. MEANS TABLES=Delta_i_fremtiden BY spm4_verdier_VFI
Syntax	/CELLS MEAN COUNT STDDEV /STATISTICS ANOVA LINEARITY.
Processor Time	00:00:00,06
Elapsed Time	00:00:00,04

Case Processing Summary

	Cases					
	Included		Excluded		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
Delta_i_fremtiden * spm4_verdier_VFI	246	56.8%	187	43.2%	433	100.0%

Report

Delta_i_fremtiden

spm4_verdier_VFI	Mean	N	Std. Deviation
1.00	2.6667	9	1.50000
1.50	2.6667	3	.57735
2.00	2.0000	5	.00000
2.50	2.6667	6	1.21106
3.00	3.3684	19	1.11607
3.50	3.0000	29	.96362
4.00	3.4717	53	1.06706
4.50	3.7377	61	.96439
5.00	4.1311	61	.99122
Total	3.5488	246	1.11925

ANOVA Table

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
(Combined)	58.532	8	7.316	6.981	.000
Between Groups Linearity	48.156	1	48.156	45.949	.000
Delta_i_fremtiden * spm4_verdier_VFI Deviation from Linearity	10.376	7	1.482	1.414	.200
Within Groups	248.383	237	1.048		
Total	306.915	245			

Measures of Association

	R	R Squared	Eta	Eta Squared
Delta_i_fremtiden * spm4_verdier_VFI	.396	.157	.437	.191

Vedlegg: 7

Hyporese 7

Means

		Notes	
Output Created			12-MAY-2013 10:49:49
Comments			
	Data	C:\Users\Aleks\Dropbox\Bachelor våren 2013 - LYOGOC (Aleksander og Vegard)\IBM SPSS Statistics 20 - x86\SPSS-resultat VFI\søndag.sav	
	Active Dataset	DataSet1	
Input	Filter	(Spørsmål8_alt6>0) and (Spørsmål8_alt6<6) and (delta_test>1.5) (FILTER)	
	Weight	<none>	
	Split File	<none>	
	N of Rows in Working Data File		171
Missing Value Handling	Definition of Missing	For each dependent variable in a table, user-defined missing values for the dependent and all grouping variables are treated as missing.	
	Cases Used	Cases used for each table have no missing values in any independent variable, and not all dependent variables have missing values.	
Syntax		MEANS TABLES=Verdier_test4og6_t BY ego_lav_høy /CELLS MEAN COUNT STDDEV /STATISTICS ANOVA LINEARITY.	
Resources	Processor Time		00:00:00,05
	Elapsed Time		00:00:00,05

[DataSet1] C:\Users\Aleks\Dropbox\Bachelor våren 2013 - LYOGOC (Aleksander og Vegard)\IBM SPSS Statistics 20 - x86\SPSS-resultat VFI\søndag.sav

	Case Processing Summary					
	Cases					
	Included		Excluded		Total	
N	Percent	N	Percent	N	Percent	
Verdier_test4og6_t * ego_lav_høy	170	99.4%	1	0.6%	171	100.0%

Verdier_test4og6_t

ego_lav_høy	Mean	N	Std. Deviation
1.00	3.1806	24	1.33326
2.00	4.2058	115	.74612
3.00	4.6613	31	.36637
Total	4.1441	170	.90817

ANOVA Table

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
(Combined)	31.012	2	15.506	23.894	.000
Between Groups					
Linearity	28.026	1	28.026	43.187	.000
Verdier_test4og6_t * ego_lav_høy					
Deviation from Linearity	2.986	1	2.986	4.601	.033
Within Groups	108.374	167	.649		
Total	139.386	169			

Measures of Association

	R	R Squared	Eta	Eta Squared
Verdier_test4og6_t * ego_lav_høy	.448	.201	.472	.222

Vedlegg: 8

Hypotese 8

Notes

Output Created	05-MAY-2013 14:11:52	
Comments		
Data	C:\Users\Aleks\Dropbox\Bachelor våren 2013 - LYOGOC (Aleksander og Vegard)\IBM SPSS Statistics 20 - x86\SPSS-resultat VFI\lørddag.sav	
Active Dataset	DataSet1	
Filter	(Spørsmål8_alt6>0) and (Spørsmål8_alt6<6) and (delta_test>1) (FILTER)	
Weight	<none>	
Split File	<none>	
N of Rows in Working Data File	171	
Definition of Missing	For each dependent variable in a table, user-defined missing values for the dependent and all grouping variables are treated as missing.	
Cases Used	Cases used for each table have no missing values in any independent variable, and not all dependent variables have missing values.	
Syntax	MEANS TABLES=Delta_i_fremtiden BY s4og6_beskyttende s4og6_verdier s4og6_karriere s4og6_sosial s4og6_forståelse s4og6_forsterkende /CELLS MEAN COUNT STDDEV /STATISTICS ANOVA LINEARITY.	
Processor Time	00:00:00,03	
Elapsed Time	00:00:00,03	

[DataSet1] C:\Users\Aleks\Dropbox\Bachelor våren 2013 - LYOGOC (Aleksander og Vegard)\IBM SPSS Statistics 20 - x86\SPSS-resultat VFI\lørddag.sav

Case Processing Summary

	Cases					
	Included		Excluded		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
Delta_i_fremtiden * s4og6_beskyttende	171	100.0%	0	0.0%	171	100.0%
Delta_i_fremtiden * s4og6_verdier	171	100.0%	0	0.0%	171	100.0%
Delta_i_fremtiden * s4og6_karriere	171	100.0%	0	0.0%	171	100.0%
Delta_i_fremtiden * s4og6_sosial	171	100.0%	0	0.0%	171	100.0%
Delta_i_fremtiden * s4og6_forståelse	171	100.0%	0	0.0%	171	100.0%
Delta_i_fremtiden * s4og6_forsterkende	171	100.0%	0	0.0%	171	100.0%

Delta_i_fremtiden * s4og6_beskyttende

Report

Delta_i_fremtiden

s4og6_beskyttende	Mean	N	Std. Deviation
1.00	3.1923	26	1.23351
2.00	3.9262	122	.93745
3.00	4.2609	23	.81002
Total	3.8596	171	1.01353

ANOVA Table

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
(Combined)	15.822	2	7.911	8.369	.000
Between Groups Linearity	14.433	1	14.433	15.268	.000
Delta_i_fremtiden * s4og6_beskyttende Deviation from Linearity	1.390	1	1.390	1.470	.227
Within Groups	158.809	168	.945		
Total	174.632	170			

Measures of Association

	R	R Squared	Eta	Eta Squared
Delta_i_fremtiden * s4og6_beskyttende	.287	.083	.301	.091

Delta_i_fremtiden * s4og6_verdier

Report

Delta_i_fremtiden

s4og6_verdier	Mean	N	Std. Deviation
---------------	------	---	----------------

1.00	3.1600	25	1.14310
2.00	3.8455	110	.94029
3.00	4.3889	36	.83761
Total	3.8596	171	1.01353

ANOVA Table

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
(Combined)	22.343	2	11.172	12.324	.000
Between Groups					
Linearity	22.150	1	22.150	24.435	.000
Delta_i_fremtiden * s4og6_verdier					
Deviation from Linearity	.194	1	.194	.214	.645
Within Groups	152.288	168	.906		
Total	174.632	170			

Measures of Association

	R	R Squared	Eta	Eta Squared
Delta_i_fremtiden * s4og6_verdier	.356	.127	.358	.128

Delta_i_fremtiden * s4og6_karriere

Report

Delta_i_fremtiden

s4og6_karriere	Mean	N	Std. Deviation
1.00	3.3077	26	1.22537
2.00	3.9055	127	.97128
3.00	4.3333	18	.59409
Total	3.8596	171	1.01353

ANOVA Table

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
(Combined)	12.227	2	6.113	6.324	.002
Delta_i_fremtiden * s4og6_karriere					
Between Groups					
Linearity	11.997	1	11.997	12.410	.001

	Deviation from Linearity	.230	1	.230	.238	.626
	Within Groups	162.405	168	.967		
	Total	174.632	170			

Measures of Association

	R	R Squared	Eta	Eta Squared
Delta_i_fremtiden * s4og6_karriere	.262	.069	.265	.070

Delta_i_fremtiden * s4og6_sosial

Report

Delta_i_fremtiden

s4og6_sosial	Mean	N	Std. Deviation
1.00	3.3214	28	1.30678
2.00	3.8983	118	.93726
3.00	4.2800	25	.73711
Total	3.8596	171	1.01353

ANOVA Table

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
(Combined)	12.705	2	6.352	6.591	.002
Between Groups					
Linearity	12.357	1	12.357	12.821	.000
Deviation from Linearity	.348	1	.348	.361	.549
Delta_i_fremtiden * s4og6_sosial					
Within Groups	161.927	168	.964		
Total	174.632	170			

Measures of Association

	R	R Squared	Eta	Eta Squared
Delta_i_fremtiden * s4og6_sosial	.266	.071	.270	.073

Delta_i_fremtiden * s4og6_forståelse

Report

Delta_i_fremtiden

s4og6_forståelse	Mean	N	Std. Deviation
1.00	3.2105	19	1.18223
2.00	3.8372	129	.98259
3.00	4.5217	23	.59311
Total	3.8596	171	1.01353

ANOVA Table

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
(Combined)	18.153	2	9.077	9.745	.000
Between Groups Linearity	18.127	1	18.127	19.462	.000
Delta_i_fremtiden * s4og6_forståelse Deviation from Linearity	.026	1	.026	.028	.867
Within Groups	156.478	168	.931		
Total	174.632	170			

Measures of Association

	R	R Squared	Eta	Eta Squared
Delta_i_fremtiden * s4og6_forståelse	.322	.104	.322	.104

Delta_i_fremtiden * s4og6_forsterkende

Report

Delta_i_fremtiden

s4og6_forsterkende	Mean	N	Std. Deviation
1.00	3.1304	23	1.14035

2.00	3.8017	116	.94381
3.00	4.5937	32	.66524
Total	3.8596	171	1.01353

ANOVA Table

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
(Combined)	29.864	2	14.932	17.329	.000
Between Groups Linearity	29.731	1	29.731	34.502	.000
Delta_i_fremtiden * s4og6_forsterkende Deviation from Linearity	.133	1	.133	.155	.694
Within Groups	144.767	168	.862		
Total	174.632	170			

Measures of Association

	R	R Squared	Eta	Eta Squared
Delta_i_fremtiden * s4og6_forsterkende	.413	.170	.414	.171

Vedlegg: 9

Deltatt tidligere – grunnen til at jeg deltok – menn

		Statistics				
		spm6_beskytten de_VFI	spm6_verdier_V FI	spm6_karriere_ VFI	spm6_sosial_VF I	spm6_forståelse _VFI
N	Valid	88	87	88	88	88
	Missing	0	1	0	0	0
Mean		2,4830	3,9310	3,6818	2,6875	3,8352
Median		2,5000	4,0000	4,0000	2,7500	4,0000
Std. Deviation		1,12559	,88978	1,04271	,98059	,95809
Skewness		,359	-1,067	-,740	,178	-1,180
Std. Error of Skewness		,257	,258	,257	,257	,257
Kurtosis		-,555	1,309	-,094	-,509	1,371
Std. Error of Kurtosis		,508	,511	,508	,508	,508
Minimum		1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Maximum		5,00	5,00	5,00	5,00	5,00

		Statistics
		spm6_forsterkende_VFI
N	Valid	88
	Missing	0
Mean		3,6307
Median		4,0000
Std. Deviation		1,03250
Skewness		-,897
Std. Error of Skewness		,257
Kurtosis		,439
Std. Error of Kurtosis		,508
Minimum		1,00
Maximum		5,00

Ikke deltatt tidligere –dersom jeg skal delta i fremtiden – menn

Statistics

		smp8_beskytten de_VFI	smp8_verdier_V FI	smp8_karriere_ VFI	smp8_sosial_VF I	smp8_forståelse _VFI
N	Valid	45	45	45	45	44
	Missing	0	0	0	0	1
Mean		2,3111	3,8667	3,1111	2,4222	4,0682
Median		3,0000	4,0000	3,0000	3,0000	4,0000
Std. Deviation		1,16428	1,09959	1,17207	1,09729	,99762
Skewness		,346	-,798	-,225	,045	-1,172
Std. Error of Skewness		,354	,354	,354	,354	,357
Kurtosis		-,659	,215	-,686	-,868	1,175
Std. Error of Kurtosis		,695	,695	,695	,695	,702
Minimum		1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Maximum		5,00	5,00	5,00	5,00	5,00

Statistics

smp8_forsterkende_VFI

N	Valid	43
	Missing	2
Mean		3,5581
Median		4,0000
Std. Deviation		1,14022
Skewness		-,453
Std. Error of Skewness		,361
Kurtosis		-,532
Std. Error of Kurtosis		,709
Minimum		1,00
Maximum		5,00

Vedlegg: 10

Statistics

Delta_i_fremtiden

N	Valid	171
	Missing	0
Mean		3,8596
Median		4,0000
Std. Deviation		1,01353
Skewness		-,537
Std. Error of Skewness		,186
Kurtosis		-,510
Std. Error of Kurtosis		,369
Minimum		1,00
Maximum		5,00

Delta_i_fremtiden

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
0 %	2	1,2	1,2	1,2
1-25 %	16	9,4	9,4	10,5
26-50 %	41	24,0	24,0	34,5
51-75 %	57	33,3	33,3	67,8
76-100 %	55	32,2	32,2	100,0
Total	171	100,0	100,0	

Sannsynlighet for fremtidig deltakelse dersom man ikke har deltatt tidligere:

Statistics

Delta_i_fremtiden

N	Valid	81
	Missing	0
Mean		2,9012
Median		3,0000
Std. Deviation		1,03205
Skewness		,482
Std. Error of Skewness		,267
Kurtosis		-,250
Std. Error of Kurtosis		,529
Minimum		1,00
Maximum		5,00

Delta_i_fremtiden

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
0 %	4	4,9	4,9	4,9
1-25 %	27	33,3	33,3	38,3
26-50 %	31	38,3	38,3	76,5
51-75 %	11	13,6	13,6	90,1
76-100 %	8	9,9	9,9	100,0
Total	81	100,0	100,0	

For å illustrere signifikansnivået

Case Processing Summary

	Cases					
	Included		Excluded		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
delta_test * Delta_i_fremtiden	252	100,0%	0	0,0%	252	100,0%

Report

delta_test

Delta_i_fremtiden	Mean	N	Std. Deviation
0 %	1,3333	6	,51640
1-25 %	1,3721	43	,48908
26-50 %	1,5694	72	,49863
51-75 %	1,8382	68	,37097
76-100 %	1,8730	63	,33563
Total	1,6786	252	,46795

ANOVA Table

			Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
(Combined)			9,727	4	2,432	13,278	,000
delta_test *	Between	Linearity	8,942	1	8,942	48,825	,000
Delta_i_fremtiden	Groups	Deviation from Linearity	,785	3	,262	1,428	,235
Within Groups			45,237	247	,183		

Total	54,964	251			
-------	--------	-----	--	--	--

Measures of Association

	R	R Squared	Eta	Eta Squared
delta_test * Delta_i_fremtiden	,403	,163	,421	,177

For å illustrere signifikansnivået mellom gruppene.

Report

Delta_i_fremtiden

delta_test	Mean	N	Std. Deviation
1,00	2,9012	81	1,03205
2,00	3,8596	171	1,01353
Total	3,5516	252	1,11192

ANOVA Table^a

			Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Delta_i_fremtiden *	Between Groups	(Combined)	50,488	1	50,488	48,576	,000
delta_test	Within Groups		259,841	250	1,039		
	Total		310,329	251			

a. With fewer than three groups, linearity measures for Delta_i_fremtiden * delta_test cannot be computed.

Vedlegg: 11

Statistics

spm6_egoistisk

N	Valid	170
	Missing	1

spm6_egoistisk				
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
1,00	1	,6	,6	,6
1,33	1	,6	,6	1,2
1,50	1	,6	,6	1,8
1,67	2	1,2	1,2	2,9
1,80	1	,6	,6	3,5
1,83	1	,6	,6	4,1
2,00	4	2,3	2,4	6,5
2,17	3	1,8	1,8	8,2
2,33	6	3,5	3,5	11,8
2,50	4	2,3	2,4	14,1
2,67	7	4,1	4,1	18,2
2,80	1	,6	,6	18,8
2,83	12	7,0	7,1	25,9
Valid 3,00	13	7,6	7,6	33,5
3,17	11	6,4	6,5	40,0
3,33	17	9,9	10,0	50,0
3,50	12	7,0	7,1	57,1
3,67	23	13,5	13,5	70,6
3,80	2	1,2	1,2	71,8
3,83	7	4,1	4,1	75,9
4,00	10	5,8	5,9	81,8
4,17	12	7,0	7,1	88,8
4,33	8	4,7	4,7	93,5
4,50	5	2,9	2,9	96,5
4,67	2	1,2	1,2	97,6
5,00	4	2,3	2,4	100,0
Total	170	99,4	100,0	
Missing System	1	,6		
Total	171	100,0		

Vedlegg: 12

Notes

Output Created	15-MAY-2013 00:06:06	
Comments	C:\Users\Aleks\Dropbox\Bachelor våren 2013 - LYOGOC (Aleksander og Vegard)\IBM SPSS Statistics 20 - x86\ siste dagene.sav	
Data	DataSet1	
Active Dataset	DataSet1	
Filter	<none>	
Weight	<none>	
Split File	<none>	
N of Rows in Working Data File	433	
Definition of Missing	For each dependent variable in a table, user-defined missing values for the dependent and all grouping variables are treated as missing.	
Cases Used	Cases used for each table have no missing values in any independent variable, and not all dependent variables have missing values.	
Syntax	MEANS TABLES=delta_test BY spm6_verdier_lav_høy /CELLS MEAN COUNT STDDEV /STATISTICS ANOVA LINEARITY.	
Processor Time	00:00:00,02	
Elapsed Time	00:00:00,01	

[DataSet1] C:\Users\Aleks\Dropbox\Bachelor våren 2013 - LYOGOC (Aleksander og Vegard)\IBM SPSS Statistics 20 - x86\ siste dagene.sav

Case Processing Summary

	Cases					
	Included		Excluded		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
delta_test * spm6_verdier_lav_høy	252	58.2%	181	41.8%	433	100.0%

Report

delta_test			
spm6_verdier_lav_høy	Mean	N	Std. Deviation
1.00	1.7333	30	.44978
2.00	1.6712	222	.47085
Total	1.6786	252	.46795

ANOVA Table^a

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups (Combined)	.102	1	.102	.465	.496
delta_test * spm6_verdier_lav_høy Within Groups	54.862	250	.219		
Total	54.964	251			

a. With fewer than three groups, linearity measures for delta_test * spm6_verdier_lav_høy cannot be computed.

Measures of Association

	Eta	Eta Squared
delta_test * spm6_verdier_lav_høy	.043	.002

Vedlegg: 13

Spørreundersøkelsen

Motivasjon blant ungdom

Til deg som deltar:

Denne undersøkelsen er en del av vår bacheloroppgave i økonomi og ledelse ved Høgskolen i Gjøvik. Oppgaven er skrevet på oppdrag fra Lillehammer Youth Olympic Games Organising Committee (LYOGOC) som har ansvar for organiseringen av Ungdoms-OL på Lillehammer i 2016. Hovedmålet er å finne ut av hva som motiverer dagens ungdom til å drive frivillig arbeid.

Vi håper du svarer så ærlig du kan på alle spørsmålene, da dette vil være til stor hjelp for oss videre.

Spørreundersøkelsen vil ta ett par minutter, og vi setter stor pris på ditt bidrag.

- Alle opplysninger som blir gitt i undersøkelsen vil forbli anonyme.

Mvh
Aleksander Tvinnereim og Vegard Wangen
Økonomi og ledelse, HiG

Bakgrunnsinfo

I denne delen av undersøkelsen vil du bli bedt om å svare på litt bakgrunnsinformasjon.

*1. Kjønn?

- Mann
- Kvinne

*2. Alder?

- Yngre enn 16
- 16-18
- 19-24
- 25-29
- 30 og eldre

Bakgrunnsinfo (fortsettelse)

*3. Hva er ditt høyeste utdanningsnivå?

(hvis du er under utdanning, velg det utdanningsnivået du for tiden befinner deg på)

- Videregående
- 3-årig utdanningsløp (høgskole/universitet)
- 5-årig utdanningsløp (høgskole/universitet)

Utenfor målgruppen

Vi takker for interessen din, men du befinner deg utenfor målgruppen til denne undersøkelsen.

- Beklager

Motivasjon blant ungdom

Frivillighet

Denne delen av undersøkelsen handler om dine tanker rundt frivillighet, om du har deltatt tidligere, og om du kunne tenke deg å delta på nytt.

Påstandene rangeres på en skala fra "Helt uenig" til "Helt enig". Vurder påstandene opp mot din tidligere erfaring der dette lar seg gjøre.

*4. Vurder påstandene under i forhold til hvor godt de beskriver dine tanker om frivillig arbeid.

	Helt uenig	Delvis uenig	Hverken enig eller uenig	Delvis enig	Helt enig	Jeg har ingen tanker rundt dette
Frivillig arbeid hjelper meg til å tenke på andre ting når jeg er lei meg	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg føler meg mindre ensom når jeg arbeider som frivillig	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg bryr meg om de som har mindre enn meg selv	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg er genuint opptatt av å hjelpe andre	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Frivillig arbeid kan hjelpe meg å få en fot innenfor der jeg vil jobbe	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg kan skaffe meg nye kontakter som kan hjelpe meg senere	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vennene mine deltar som frivillige	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Folk som står meg nær vil at jeg skal arbeide som frivillig	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Frivillig arbeid gir meg mulighet til å få nytt perspektiv på ting	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg kan lære noe om den saken jeg arbeider for	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Frivillig deltakelse får meg til å føle meg viktig	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Frivillig arbeid øker selvtilliten min	☐	☐	☐	☐	☐	☐

*5. Har du deltatt som frivillig tidligere?

- Ja
- Nei

Motivasjon blant ungdom

Frivillige

*** 6. Hvor riktige er de følgende påstandene med tanke på hvorfor du deltok som frivillig?
Jeg deltok fordi...**

	Helt uenig	Delvis uenig	Hverken enig eller uenig	Delvis enig	Helt enig	Jeg har ikke deltatt
Frivillig arbeid gjør så jeg slipper skyldfølelse over å ha mer enn andre	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Frivillig arbeid er en god måte å glemme mine egne problemer på	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg kan gjøre noe for en sak som er viktig for meg	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg har medfølelse for folk i nød	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Frivillig arbeid gir meg mulighet til å utforske alternative karriereretninger	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Frivillig arbeid ser bra ut på min CV	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Folk jeg kjenner deler en interesse for frivillig arbeid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Frivillig arbeid er viktig for de jeg kjenner best	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg kan lære meg hvordan jeg skal behandle forskjellige typer mennesker	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg kan utforske mine egne styrker	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Frivillig arbeid får meg til å føle meg betydningsfull	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Frivillig arbeid får meg til å føle meg bedre som person	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Annnet (vennligst spesifiser)

Videre engasjement

*7. Hvor sannsynlig er det at du deltar som frivillig i fremtiden?

0 %

1-25 %

26-50 %

51-75 %

76-100 %

Frivillig på nytt

***8. Hvor viktige er de følgende påstandene for deg med tanke på å delta som frivillig i fremtiden?**

Jeg vil delta som frivillig i fremtiden fordi...

	Helt uenig	Delvis uenig	Hverken enig eller uenig	Delvis enig	Helt enig	Jeg vil ikke delta i fremtiden
Frivillig arbeid er en måte å få nye venner på	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Frivillig arbeid gir meg mulighet til å lære gjennom erfaring	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Frivillig arbeid er viktig for de jeg kjenner best	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Frivillig arbeid kan hjelpe meg til suksess i livet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg synes det er viktig å hjelpe andre	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Frivillig arbeid hjelper med å komme gjennom mine personlige problemer	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Ferdig

Takk for at du gjennomførte denne spørreundersøkelsen, vi setter stor pris på ditt bidrag:)

Hvis du ønsker å lese mer om prosjektet kan du gå inn på hjemmesiden vår:

<http://hovedprosjekter.hig.no/v2013/tol/okled/frivillighetungol/wordpress/>

Mvh

Aleksander Tvinnereim og Vegard Wangen